

Uredništvo: Uprava, Ljubljana, Kopitarjeva 6. Telefon 4001-4004. Mesečna naročnina 20 Lr, za inosemita 40 Lr, — Ček. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.204 za inserate. — Izključno sodelovanje na oglaševanju in inosemitah: UPI S. A. Milano. Rokopisov ne vračamo.

SLOVENE

APRIL - 1944

30
NEDELJA

Auch am Freitag voller Abwehrerfolg am unteren Dnjestr

Bei Jassy Durchbruchversuche der Bolschewisten abermals gescheitert - 2000 Gefangene und grosse Mengen an Waffen und Kriegsmaterial als Ergebnis der Säuberungskämpfe bei Kowel - Zerstörer der Tribal-Klasse in einem Seegefecht vor der Bretonischen Küste versenkt

Aus dem Führerhauptquartier, 29. April. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt: Am unteren Dnjestr errangen unsere Truppen auch gestern wieder gegen heftige feindliche Angriffe einen vollen Abwehrerfolg.

Im Kampfgebiet von Jassy gelang es den Sowjets trotz Zuführung neuer Kräfte und starker Schlachtfiegerunterstützung wiederum nicht, unsere Stellungen zu durchbrechen. Deutsche und rumänische Verbände schlugen, teilweise in erfolgreichen Gegenangriffen, unter Abschuss einer Anzahl Panzer, alle feindlichen Angriffe ab. Bei den schweren Kämpfen der letzten Tage hat sich das deutsche Grenadier Regiment 208 unter Führung von Ritterkreuzträger Oberst Fritz Müller und das rumänische Reiter-Regiment 11 unter Führung von Oberst Cherubin besonders ausgezeichnet.

Südwestlich Kowel wurde das am Vortage genommene Gelände von zersprengten feindlichen Kräften gesäubert und dabei eine eingeschlossene bolschewistische Kampfgruppe vernichtet. Unter den etwa 2000 Gefangenen befindet sich auch ein Divisionkommandeur mit seinem Stab. Grosse Mengen an Waffen und Kriegsmaterial

fielen in unsere Hand. Die blutigen Verluste der Sowjets sind hoch.

Vom 26. bis 28. April verloren die Bolschewisten 105 Flugzeuge, 9 eigene Flugzeuge kehrten im gleichen Zeitraum nicht zurück.

In Italien fanden keine Kampfhandlungen von Bedeutung statt. Kampflieger griffen in der vergangenen Nacht feindliche Stellungen und Truppenunterkünfte im Landekopf von Nettuno mit guter Wirkung an.

Über den besetzten Westgebieten wurden gestern 11 feindliche Flugzeuge vernichtet.

Vor der Bretonischen Küste kam es in der vergangenen Nacht zu einem Seegefecht zwischen deutschen Torpedobooten und britischen Zerstörern. In harten Kämpfen wurde ein feindlicher Zerstörer der Tribal-Klasse versenkt und 47 Mann der Besatzung als Gefangene eingebracht.

Ein eigenes Boot erlitt Beschädigungen.

In der vergangenen Nacht warfen feindliche Flugzeuge Bomben in Nord- und Westdeutschland.

Schwere deutsche Kampfflugzeuge setzten ihre Angriffe gegen Ziele an der englischen Südküste fort.

Tudi v petek popoln obrambni uspeh ob spodnjem Dnjestr

Boljševiški prebijalni poskusi pri Jašiju so se ponovno izjalovili - 2000 ujetnikov in velike količine orožja in vojnega gradiva - uspeh očistevalnih bojov pri Kovlju Rušilca razreda Tribal potopljen v pomorski bitki pred bretonsko obalo

Führerjev glavni stan, 29. apr. DNB: Vrhovno poveljstvo oboroženih sil javlja:

Ob spodnjem Dnjestr so naše čete tudi včeraj vključno silovitim sovražnim napadom dosegle popoln obrambni uspeh.

Na bojišču pri Jašiju Sovjetom tudi z dovolom novih sil in z močno podporo borbenih letal ponovno ni uspelo, prebiti naših postojank. Nemški in romunski oddelki so deloma z uspešnimi protinapadi, v katerih so sestrelili precej oklepnikov, odbili vse sovražne napade. V težkih bojih zadnjih dni sta se posebno odlikovala nemški 208. grenadirski polk pod vodstvom odlikovanca z viteškim križcem polkovnika Fritza Müllerja ter romunski 11. konjeniški polk pod poveljstvom polkovnika Cherubina.

Jugoahadno od Kovlja so naše čete očistile ozemlje, ki so ga osvojile prejšnjega dne ter so pri tem uničile neko obkoljeno boljševiško bojno skupino. Med kakimi 2000 ujetniki se nahaja tudi nek divizijski poveljnik s svojim štabom. V naše roke so padle velike količine orožja

in vojnega materiala. Sovjetske krvne izgube so visoke.

Od 26. do 28. aprila so izgubili boljševiki 105 letal, v istem obdobju se ni vrnilo 9 lastnih letal.

V Italiji se niso vršili nikakoli pomembnejši boji. Vojni letalci so v pretekli noči z dobrim uspehom napadli sovražne postojanke in bivališča čet na netunskem mostišču.

Nad zasedenimi zapadnimi ozemlji smo včeraj uničili 11 sovražnih letal.

V pretekli noči je prišlo pred bretonsko obalo do pomorske bitke med nemškimi torpedovkami in britanskimi rušilci. V hudih bojih smo potopili nek britanski rušilec razreda Tribal ter zajeli 47 moških posadke.

Neka lastna ladja je bila poškodovana. V pretekli noči so vrгла sovražna letala bombe na severno in zapadno Nemčijo.

Težka nemška bojna letala so nadaljevala s svojimi napadi na južno angleško obalo.

Peta francoskemu narodu

Pariz, 29. aprila. Državni šef maršal Petain je izgovoril včeraj zvečer po radiu apel celokupnemu francoskemu narodu, da se v strnjeni vrsti pridruži francoski vladi in državnemu šefu, Petainu je izjavil med drugim, da preživlja Francija težke in bolečine polne case. Mnogi Francozi so padli v brezvestne roke, potem ko jih je nahujskala inozemska laži polna propaganda. Zaradi tega je nastalo združje, ki odpira vrata boljševizmu in anarhiji. Naloga vlade je, da z enotnostjo daje temu položaju odpor. Njegova naloga pa je, tako je rekel maršal, da svari javnost, ki ji grozi državljanska vojna, ki bi uničila to, kar je doslej ostalo še celega. Vsi tisti, ki vodijo Francijo po poti uničenja, zatrjujejo, da hočejo Francijo osvoboditi. To tako imenovano »osvobodjenje« pa je ena najbolj lažljivih trditve, kateri bi nekateri morda nasledili. Na isti podlagi temelje obsodbe v Severni Afriki, s katerimi so bili obsojeni vojaki, ki niso ničesar drugega storili, kakor da so ostali zvesti priprigi, ki so jo dali francoski zastavi.

Boljševizem se poslužuje teh na francoskih tleh in mi prisostvujemo grozni

igri zločinov in nediscipliniranosti, ki pospešuje v Franciji terorizem. Vse to pa se skriva za sijajem narodoljublja, toda pravo narodoljublje se izkazuje le v popolni zvestobi. Vsi oni Francozi, ki sodelujejo v uporniških skupinah, ogrožajo bodočnost Francije. S takimi dejanji bi pahnili domovino v največjo nesrečo in oropali pomoči dela njenih državljanov, ki jih bo Francija nujno potrebovala za ogromne naloge, ki jih bo prinesel mir. Ko bo ta žalostna tragedija končana, tako je nadaljeval maršal, in bo Evropa po zaslugi nemške obrambe obranjena pred boljševistično nevarnostjo, bo prišla ura, ko bo zopet vstala Francija v polnem sijaju ter zavzela mesto, ki ji pripada. To mesto pa je odvisno od discipline, ki jo bo pokazala v uri preizkušnje in od reda, ki ga bo morala v lastni hiši vzdržati. Evropa ne bo mogla nič početi s Francijo, ki ni edina in ki se odvraca od svojih tradicij in kreposti, med tem ko mnogo prikaže od Francije, ki je edina, zvesta svojemu legitimnemu šefu in svoji zastavi.

Angloameriški pritisk na nevtralce

Stockholm, 28. aprila. V Londonu in Washingtonu so odgovorili s novimi izsiljevalnimi metodami na začasno noto švedske vlade Angloamerikancem, ki pravi, da švedska ni pripravljena prekršiti svojih obstoječih pogojev z Nemčijo. Kot poroča Reuter, se vrše med britansko in ameriško vlado pogajanja glede bodočih ukrepov proti švedski. Reuterjev dopisnik pravi, da bo te korake podpirala verjetno tudi sovjetska vlada, ki se je priključila že prvimi angloameriškim ukrepom.

Ta pritisk spremljajo tudi ostri napadi ameriškega tiska na Švedsko. Po nekem poročilu newyorškega dopisnika lista »Svenska Dagbladet« je newyorški radio Švedom popolnoma odkrito povedal, da se bodo morali, ako bodo še nadalje dobavljali Nemčiji blago, spomniti na to, da tedaj, ko bo v nekaj mesecih vsa evropska trgovina pod nadzorstvom zaveznikov. To je jasna grožnja angloameriških imperialistov, ki se v bodoče

sploh ne nameravajo več ozirati na nikakovo nevtralnost.

Brezobzirno politiko pritiska priporoča »Washington Post«, ki pravi, da je že čas, da Amerika s Švedsko precej nasilno postopa. Zlata srednja pot je dobra v mirnih časih, v vojnih pa je zelo nevarna. Sicer ima švedska vlada pravico, da se upira ustavitvi izvoza v Nemčijo, toda premisliti mora, ali bo tako upiranje koristno. Na vsak način vsebuje to odklanjanje rizike in težave. Nato grozi list s praviimi gangsterskimi metodami Švedom, da jim bodo enostavno ustavili dobavo petroleja in živil iz Združenih držav. Med vrsticami članka beremo, da se morajo Švedi zavedati, da se ne bodo mogli udeležiti povojne svetovne trgovine, ako bodo še nadalje zaigrali svoje izgled. Ob koncu postaja »Washington Post« popolnoma jasen, ko pravi: »Nevtralnost je pojem, ki nima mesta na planeti, ki se nahaja v revolucionarnih prodnih krčih. Ta izjava predstavlja popoln prelom z nevtralnostjo.

Ameriški minister Knox umrl

Amsterdam. Radio Newyorški poroča, da je v petek v Washingtonu umrl mornariški minister Knox. Zadel ga je kap.

Stockholm 29. aprila. Mornariški minister Združenih držav Frank Knox, o katerega smrti smo že poročali, se je rodil 31. januarja 1874 kot sin trgovca z ostrigami v Bostonu, državi Massachusetts.

Njegova življenjska pot je bilo značilno ameriška. Njegova mati je želela, da postane duhovnik. Sredstva za študiranje si je preiskrbel mladi Knox s prodajanjem časopisov in ko je izbruhnila vojna s Španijo, se je prostovoljno javil ter priključil četi »Rough Riders«, ki so jo sestavljali kovoji in dijaki harvardske univerze in ki je bila določena na Kubo. V septembru leta 1899, se je vrnil Knox s Kubo, ne da bi bil kdaj sodeloval v borbi, postal reporter, potem obratni vodja pri časopisu »Grand Rapids Herald« v državi Michigan. Pri tem delu je toliko zaslužil, da je mogel kot 27 letni mladenič kupiti nek drug michiganski časopis.

V prvi svetovni vojni je Frank Knox v dveh letih dosegel v ameriškem prekopovalnem polku v Franciji čin majorja. Leta 1927. je prevzel vodstvo Hearstovih listov v Bostonu, postal kmalu nato šef razposiljalnice časopisov Hearstovega koncerna z letnimi dohodki v višini 150 tisoč dolarjev. Leta 1930. je zapustil Hearsta ter postal izdajatelj dnevnika »Chicago Daily News«. Prvotno kot republika-

nec in odločen nasprotnik New Deala, je bil že leta 1936. celo pripravljen kandidirati za podpredsednika. Leta 1940. je vstopil v koalicijski kabinet Roosevelta kot prvi tajnik mornarice, t. j. torej kot mornariški minister. Republikastranka ga je nato izključila iz svojih vrst.

Bržkone bo naslednik preminulega Knox v svojstvu mornariškega ministra Združenih držav James Forrestal, ki je sedaj 48 let star in je zastopnik mornariškega ministra, kot poroča britanska poročevalska služba iz Washingtona. Vsekakor bo v vsakem primeru tungal kot mornariški minister, dokler ne bo prezident Roosevelt imenoval novega ministra mornarice se omenja ime Wendella Willkija.

Tennov rojstni dan

Berlin 29. aprila. Ob priliki rojstnega dne njegovega veličanstva Tennova sta bila 29. aprila radijska nagovora nemškega mladinskega vodje Axmanna in poslaniškega svetnika Kawahare, člana cesarskega japonskega poslanstva v Berlinu prenešana na Japonsko. Državni mladinski vodja je sporočil preesrečne čestitke nemške mladine japonski mladini. Poslaniški svetnik Kawahara je govoril o uspehih nemške mladine v vojni ter podčrtal skupnostno usodno borbo obeh narodov in skupno upanje v končno zmago.

Führerjeve čestitke Tenu

Führerjev glavni stan, 29. aprila. Führer je postal Tenu k rojstnemu dnevu prisrčno brzojavko s čestitkami.

Romunsko vojno poročilo

Bukarešta 29. aprila. Vrhovno poveljstvo romunske vojske daje z 28. aprilom naslednje poročilo:

Na sebastopoljskem bojišču so bili krajevni napadi razbiti z obrambnim ognjem. Na spodnjem Dnjestr so bili tudi včeraj brez uspeha poskusi Sovjetov, razširiti predmostja. Severno od Jašija je poskušal sovražnik ponovno prebiti naše položaje z močnimi silami. Vse napade so nemško-romunske čete odbile v ogroženih bojih. Na odseku Ruginosa je začel sovražnik s številnimi oklepniki brezuspešen protinapad, 18 oklepnikov, ki je prodrl v kraj, je bilo uničenih.

Trebljenje tolpa

Berlin 29. aprila. V visokogorju ob grško-albanski meji je uspelo v teh dneh nemškim lovcom, da so v presenetljivem napadu obkolili aredišče tolpa v dolžini 12 km ter ga uničili. Tolpovaji so izgubili 141 mrtvih, 70 jetnikov kakor 91 pušk, nekaj strojne in topniško municije. Skladnice z ročnimi granatami, drugimi razstrelivi in boljševiškim hujskaškim gradivom je tudi padlo lovcem v roke.

Cepprav so prišli angloameriški letalci v nizkem poletu tolpm na pomoč in so skušali prodiranje lovcem otežiti, so bile lastne izgube jako majhne. Oddelek albanske milice, ki se je često ob strani lovcem odlikoval, je imel tudi le majhne izgube. 1500 metrov visoko gorovje je povzročalo lovcem precejšnje težave, vendar so lovec izvršili svojo nalogo kakor vedno zanesljivo in točno.

Boji na severni Novi Gvineji

Tokio, 28. aprila. Boje na severni Novi Gvineji ob novih sovražnih predmostjih pri Atapi in Hollandi na srednji severni obali otoka označuje po zadnjih poročilih z bojišča naravnost ogromna sovražna številna premoč. Po hudem obstrlejanju obale dne 21. aprila, je nasprotnikom uspelo, da so naslednji dan izkrcali svoje čete. Japonske čete vkljub temu žilavo nadaljujejo z obrambnimi boji, čeprav narašča sovražna premoč zaradi novih izkrcanj od ure do ure.

USA in Čungking

Amsterdam. Britanska poročevalska služba javlja iz Washingtona, da se je stališče ameriškega tiska napram Čungkingški Kitajski močno spremenilo. V zadnjih tednih gledajo na Čungking izredno kritično. Temu so vzrok precej strogi ukrepi kitajske cenzure. Omejitve, ki ne veljajo le za inozemske dopisnike, temveč omejujejo tudi svobodo govora kitajskim dijakom v inozemstvu, vključno v Združenih državah, tamkaj močno kritizirajo. Nadaljnji vzrok washingtonskih kritik je vprašanje inozemskega deviznega tečaja. Zaradi pomanjkanja tofni poročil vzbujajo odnosi med Kuomintangom in kitajskimi komunisti razne vznemirljive domneve.

Usoda odgnanih Estoncev

Dorpat, 28. aprila. Nek padalec, ki so ga Sovjeti vrgli na Estonko, in ki se je takoj javil oblastem, je dal točnejše podatke o usodi Estoncev, ki so jih poleti 1941. deportirali v Sibirijo.

Po teh izjavah so deportiranci iz okrajev okrog Dorpata odveklji v Sverdlovsk, kjer so morali delati najtežja gozdna in poljska dela. Izmed Estoncev, ki so v prisilnih delavskih taboriščih, jih je vsled nezmožnosti življenjskih razmer 50% že umrlo.

V deportaciji je umrl tudi zadnji estonski vojni minister Lillik. Ministrskega predsednika Eenpaluja so še leta 1942. videli v nekem zaporu. Tudi bivšega estonskega ministra za socialno politiko so zaprli v neko sibirsko ječo.

Padalec — baje dorpatški župan — je dal podatke o usodi kakih 400 Estoncev. Njega so svoječasno Sovjeti mobilizirali. Uspelo mu je, da je dobil možnost odskoča s padalom, kar mu je omogočilo priti do nemške vojske.

Kratka poročila

Atene. Poročilo, ki ga je prinesel ves grški tisk in ki pravi, da je moralo vrhovno poveljstvo zavezniških oboroženih sil na Srednjem vzhodu razorožiti prvo grško brigado, je v zvezi z nedavnim uporom grške mornarice naredila v Grčiji velikaški vtis. Vsi nacionalni Grki obsojajo prizadevanja bivše emigrantske vlade v Kairu, ki se je hotela približati boljševikom, ker smatrajo v Grčiji boljševizem za največjo nevarnost, ki ogroža deželo.

Amsterdam. Novi grški predsednik begunske vlade Papandreu je v Kairu objavil, tako poroča britanska poročevalska služba, da je odločen kaznovati odgovorne žinitelje, ki so povzročili nezadovoljstvo in da so grške ladje in čete zopet prešle k zaveznikom.

Carigrad, 29. aprila. Tukajšnje časopisje demantira vesti, ki so jih inozemske radijske postaje razširile in ki pravijo, da je dospelo v Ankaro angleško vojaško odposlanstvo, ki bo prišlo s pogajanjmi ki so bila med turškimi in britanskimi vojaškimi krogi svoječasno prekinjena.

Amsterdam. Kot poroča britanska poročevalska služba je general Eisenhower poklical v svoj glavni stan kot tehničnega svetovalca za prenos poročil polkovnika Davida Sarnova, ki je v civilti predsednik 100 milijonske radijske trdke Radio Corporation of America.

K vojaškemu položaju v Evropi

Berlin, 28. aprila. Vojaški dopisnik DNB-ja Martin Hallensleben pravi, da je za evropski vojaški položaj značilna ojačena obojestranska napadalna delavnost na vzhodnem bojišču ter zvišana nemška aktivnost proti nekaterim živim središčem britanske invazijske fronte.

Hallensleben pravi, da so dogodki potrdili to, kar je predvčerajšnjim lahko izrazil le kot domnevo: Sovjeti so pričeli s svojimi napadi ob Dnjestr le kot z avdomom spomladanske bitke. Nemško-romunski napad pri Jašiju, ki je udaril v sredo sovjetskih zbirališč, je nedvomno razkril dejansko težišče sovjetskega napada ter izzval prvo večjo spomladansko bitko. Da so Nemci in Romuni prav na tem področju nastopili z odločujočo močjo, to pa spada k presenečenju, ki jih Sovjeti včasih doživljajo in ki jih bodo še doživeli. Boljševiško vodstvo je bilo prisiljeno, da je že hitro po nemško-romunskem sunku izdalo povelje za napad in vrglo v bitko čete, ki so bile prvotno določene kot rezerve za prvo bojno črto. Od tedaj naprej ni prenehal dotok novih rezerv na to točko vzhodnega bojišča. Vedno znova mečejo v boj nove oddelke. V koliko izvira nemško-romunska sila zgolj iz uporabljenih divizij ali pa jo tvori tudi na tem odseku izvršena koncentracija mehaničnega orožja, to bomo videli šele kasneje.

Istočasno s tem so Sovjeti vrgli v boj nove oddelke ob spodnjem Dnjestr ter pričeli svoje topništvo, ki je s strnjanim ognjem pripravljalo napade. Vendar jim tudi tu na nobenem mestu ni uspelo doseči vsaj najmanjši uspeh. Vkljub ogromnim izgubam so obležali pred nemško-romunskimi postojankami. Podobno, so izgubili svojo okorelost odseki severno od tega vojnega področja, predvsem okrog Kolomeje. Madžari in Nemci so pričeli z napadom na južnem in sever-

nem delu tega odseka ter se sedaj bojna črta pomika proti vzhodu. Najzanimivejše pa je, da je nemška aktivnost preskočila tudi na področje Kovlja. Tu sicer ne gre za večje nastope, temveč le za ureditve bojnih črt. Nemško podjetje dobro napreduje zlasti južno od mesta. Nemci so zasedli zopet važne prometne zveze. Obkolili so nek močnejši sovjetski oddelk, ki bo kmalu uničen. V zadnjem času se je vreme poslabšalo. Močno deževje je na južnem in srednjem odseku zopet razmočilo ceste in pota. Povprečno vlada kakih 15 stopinj toplote. Zaradi tega je večje premikanje čet zelo težavno.

Pri preučevanju splošnega evropskega vojaškega položaja nam vzbuja pozornost tudi ojačena nemška aktivnost na zapadu. Skupno z letalstvom se živahno udeležujejo lahke nemške podmorske edinice. Kaže, da je dosedanje nemško mirovanje na zapadu služilo le nemotem pregledu in vpogledu v angloameriška premikanja. Vse kaže, da je Nemcem to uspelo v polni meri in da je nemško protinavazijsko vodstvo sedaj iz stanja opazovanja in zabeleževanja prešlo v stanje motilnih nastopov. Zlasti so važni skoraj dnevni napadi na britansko južno in vzhodno obalo ter proti drugim živim središčem angleške vdorne fronte. Bombardiranje britanskih ladijskih zbirališč spada že nekaj časa v dnevni program nemškega letalstva, ki išče svoje cilje tamkaj, kjer se to vojaško izplača. Pri tem je nemški vojni stroj očitno že zasedel svoje postojanke. Iz vseh nemških ukrepov dobivamo vtis, da so Nemci gotovi, torej pripravljeni. Ze danes vidne podrobnosti teh ukrepov predstavljajo brez dvoma le majhen del nemškega protinavazijskega programa. Pa tudi demške priprave na vzhodu lahko presojamo le po izredni živahnosti, ki vlada povsod v zaledju.

V zgradbi imperija škriplje

Slab uvod v londonsko imperialno konferenco

Zeneva, 28. aprila. Britanski poslanec sir Frederic Leggett, ki se trenutno muči v Philadelphiji, je izkoristil to priliko, da je neki ameriški novinarski agenciji zelo močno popudril, da britanska vlada ne bo trpela kršitve svoje narodne suverenosti. Ta namig ameriškega narodu ne bi bil razumljiv, ako ne bi obstajala nevarnost dejanskega izpodkopaanja suverenosti. Na vsak način so govorili številnih politikov in članki vodilnih ameriških listov prav v zadnjem času popolnoma javno razkrili obsežne cilje ameriškega imperializma. Vsi ti glasovi ne dopuščajo nobenega dvoma, da go morala v svrhu zagotovitve ameriškega prvenstva žrtvovati tudi Anglija precejšnjo delež.

V ostalem bo imela najbrž imperialna konferenca, ki se bo prihodnji teden priela v Londonu, za svoj glavni predmet pravzaprav o povezanosti in enotnosti imperija. Potem, ko je že kanadski ministrski predsednik Mackenzie King zelo jasno povedal, da je proti tesnejšemu stiku imperija in ko je avstralski ministrski predsednik oznail kot cilj avstralske politike naslonitev na Združene amerike države, je sedaj novozelandski ministrski predsednik Fraser odstranil zadnje dvome. Takoj po svojem prihodu v London je podal izjavo, da si dominijoni ne bodo dali zvezati rok s kakimi sklepi konference. Sicer računajo na čim večje razumevanje med narodi in med britansko zajednico narodov, vendar ni

treba siliti poedinih dominijonov, da bi bili sporazumni s tem ali onim. Tako je Fraser odgovoril z očitno odklonitvijo na vprašanje, ali odobrava predlog lorda Halifaxa, naj se britanska zajednica narodov strne v en blok, ki bo »kot četrti moč stal poleg Združenih držav, Sovjetske Rusije in Kitajske«.

Po tem uvodu lahko pričakujemo, da bodo na imperialni konferenci postale hude razlike med Londonom in dominijoni še bolj vidne. Toda že sedaj je jasno, da se je imperij zaradi bankrotne Churchillove politike močno omajal, dočim je ameriški imperializem pripravljen, da bo z odprtimi rokami sprejel v svoje naročje dominijone, ki so siti Londona.

Premoženje rodbine Bourbon-Parma zaplenjeno

Milan, 28. aprila. Pokrajinski načelnik v Lucci je zaplenil vse premoženje rodbine Bourbon-Parma z utemeljitvijo, da obojota nevarnost, da bi člani te rodbine uporabili svojo lastnino v Italiji v korist sovražnih sil. Člani rodbine Bourbon-Parma so bližnji svojci bivše avstrijske cesarice Zite, žene zadnjega avstrijskega cesarja Karla. Kot znano, sta brata cesarice Zite, princa Bourbon-Parmska med vojno zagrešila izdajstvo ter sta vzdrževala tajne stike s sovražnimi silami.

SOCIALIZEM

Ni ga gotovo problema, ki bi v zadnjih desetletjih tako zanimal človeštvo, kakor socializem. Noben pojem ni bil tako različno razlagan in uporabljen za tako različne namene in zakone. Vse stranke so uporabljale to besedo kot geslo njihovega prapora kot vabilo, kajti vedelo so, da se bodo ljudje strnili okoli voditeljev, ki naj bi ublažili veliko budo in uresničili pojme socializma. Vsakdo, kdor je o socializmu govoril, ga je drugače razlagal in nihče ni bil zmožen spoznanja pravega socializma in njegovega prava. Šele ko si je Nemčija leta 1933 nadela nalogo uresničenja pravega socializma, je prišel pravi smisel in pravi cilj tega pojma na dan.

Kolikokrat smo morali slišati: Socializem je ta, kdor daje ali da. Ali: Socializem ima svoj izraz v miloščinah. Toda v življenjskih postavah ne more biti dovoljeno, da bi bil kdo lastnik tolikih dobrin, da bi zamogel z njimi obdarovati druge — nasprotno, ni prav, da nekateri nimajo niti toliko kolikor jim je potrebno za skromno življenje. Naravi človeka sami je pa zoprno biti odvisni od miloščin ali darov, kajti človek ne sme živeti od miloščin in si hoče sam prislužiti, kar mu je potrebno. Za to pa mora biti dana možnost. Vrhutega se zamore beda z miloščino ali darom le ublažiti, ne pa odstraniti. To pa nima udeležitvijo pravega socializma nikake zveze. Nekateri pojmujejo socializem kot zboljšanje življenjskega položaja in smatrajo s tem program socializma kot izčrpan, ne pomislijo pa pri tem, kako naj se doseže to zboljšanje.

Ni težko doseči trenutnega zboljšanja življenjskega položaja. To pa bi zelo malo malo koristilo, če k zbolšanju ne moremo dati trane podlage. Le zdrav razvoj celotnega dela in vsega gospodarstva zamore trajno zboljšati resnično zboljšanje življenjskega položaja. Socializem se v takem trenutnem zbolšanju ne izpolnjuje, kajti vsaka najmanjša kriza voliva pri takih zbolšanih porazno in jih v skoro vseh slučajih popolnoma uniči.

Kdor se živi in misli v starem liberalnem smislu, se ne more otresti mnenja, da je poprava, poravnava in zboljšanje socialnih škod in zaved stvar države. Njegovo mnenje je, da si je vsak posameznik sebi najbližji, da ako niemu dobro gre in on ne potrebuje od države nikake pomoči, ne sme nihče ničesar zahtevati od njega, ako pa mu slaba prede, mora država skrbeti zanj. On neče potemtakem priznati nobene lastne dolžnosti, zahteva pa zaščite in podpore v življenjski sili in bedi.

To pa nikakor ni socializem in tako si ne moremo socializma predstavljati. Na podlagi takih miselnih pa tudi ni mogoča uvedba pravega socializma. Kakor že preje poudarjeno, ni nikakor cilj pravega socializma podeljevanje in prejemanje miloščin, kakor tudi ne zvišanje delavskih plač in preprečitev socialnih škod.

Socializem mora vpostaviti jamstvo človeškemu obstoju in pravici, ki naj človeku pripomore do tega, da bo v bodoče deležen vseh dobrin sveta in da bo zamogel priti do svojega dela v porazdelitvi in uporabi vseh dobrin tehnične in kulturnega razvoja. Vse kar je sad človeškega dela in napa in vse kar svetu nudi narava, mora biti vsakomur, ki je v tem sodeloval, v korist in uporabo. Uresničenje socializma torej ni nikakor le zadeva države, lastnika ali katersibodi organizacije, temveč zadeva vsakega posameznika, ki ima pravico do življenja.

Ako vidimo v uresničenju socializma lepše in ugodnejše življenje, kar je pač večna želja in o čemer so sanjali vsi prejšnji rodovi, se moramo pač truditi, da dosežemo izboljšanje in dvig življenjskega standarda, ki obstaja v tem, da pomnožimo in izboljšamo našo prehrano, da se zamoremo bolje obleči, da imamo lepša in boljša stanovanja in da zamoremo tudi posesti po vseh dobrinah, ki so v preteklosti veljale kot luksuzno blago. Vse te dobrine pa je treba, preden pridejo do prebivalstva, dobaviti in izdelati. Tu ima jedro socializma svoj začetek — v dobavi in v delu. Kakor hitro začnemo kaj ustvarjati, karkoli izdelovati, se v tem začneja socializem. Preden pa zamoremo kaj vzeti, moramo nekaj dati. Socializma ni mogoče doseči s proklamiranjem ene odredbe ali s tem, da se nakazujejo podpore — mora se udeležiti v izvrševanju trdih dolžnosti ljudstva, in

zicer potom sodelovanja vsakogar, brez izjeme.

Kolikor več dobrin nam delo pribavi, v toliko večji meri pridejo te med prebivalstvo. Kolikor več živil zamore kmet pridelati na svoji zemlji, toliko več jih je prebivalstvu na razpolago.

Ako se nam posreči delovni čas proizvodnje na kateri koli način skrajšati, bodisi s povečanim naporom ali s uporabo strojev, postanejo stroški proizvodnje manjši in zaradi tega pada tudi cena. Zmanjšani proizvodni stroški vplivajo torej neposredno na ceno in tako gre večji napor pri delu zopet na račun posameznika.

Da se v bodočnosti stroji, ki so že enkrat izpodrinili delavca z njegovega mesta, ne bodo več izrabljali kot sredstvo za povišanje dobičkov delodajalcev, temveč da bodo delavcu v pomoč in mu dovoljevali štednja lastnih telesnih sil in da ne bo napor, ki ga delavec troši pri delu, v izključno korist posameznih finančnikov — zato bo moral skrbeti duh nove Evrope. Tisti čas tudi ne bo trpel gledalec in parasitov, kajti te bodo delovne sile postavile na sramotni oder in jim odvzele pravico do deleža od ustvarjenih dobrin.

Tvorba cen v gospodarstvu

V naredbi proti navijanju cen z dne 1. marca 1944 je Najvišji komisar za operacijsko področje Jadranske Primorje v čl. 2 določil, da morajo cene, v kolikor niso določene po komisarju za cene, odgovarjati načelom vojni zavezanega gospodarstva. K temu piše vladni svetnik g. Ludvik Bondkowski v tržaški *Adria-Zeitung*:

Ta predpis je osnovni zakon za cene v vojni in izrednega pomena za vsakega industrijskega, obrtnika in trgovca. Vsebuje istočasno gospodarsko in vojničsko zahtevo. Posebej niso naštetja načela, temveč je to prepuščeno splošnemu čutu dolžnosti gospodarstva, ki mora delati v vojni, v kateri ne gre samo za obstoj posameznikov ali enega naroda, temveč za usodo vseh evropskih kulturnih narodov. Zato mora vsak podjetnik za svoje delo, pa naj bo to še tako majhen in navidezno majhnega pomena, s pogledom na vojake, ki se bore na fronti za vse pripadnike ljudske skupnosti, čutiti moralno, sedaj tudi zakonito dolžnost, pa jo tudi izpolnjevati, da zagotovi preskrbo fronte in domovine z najvišjimi uspehi po najnižjih cenah.

V vsaki vojni se pojavljajoča nagibnost cen k naraščanju, zlasti če vojna traja dalj časa, vodi pri neovirani razširitvi k hudim škodam za vojno gospodarstvo in tudi za posameznike. Zato je treba proti tem posledicam bojevati se s vsemi sredstvi, pa ne samo uradi, ki imajo to posebno nalogo, temveč v prvi vrsti gospodarstvo samo. To je zahteva zakona. Vsak dostojen in pošten trgovec bo hotel pomagati, da se izločijo iz vrst trgovstva oni brezvestneži, ki postavljajo z neupravičenimi zahtevami svojo blaginjo nad blaginjo skupnosti. Pri tem bo treba vredi brez krov mnoge stare navade in naziranja, kajti vojne dolžnosti gospodarstva zahtevajo tudi dejanske žrtve. Če je bil v normalnih časih običajen gotov dobiček, se lahko sedaj pod gotovimi pogoji predpostavljamo popolna ali delna resignacija na dobiček. V interesu skupnosti je treba zastaviti rezerve, kajti boljše ne bi moglo biti porabljen kot za zmago. Vsaka gospodarska panoga mora biti prežeta s prizadevanjem, da izsedeži zaradi vojne povzročen višje stroške v sami sebi. Ne sme jih brezsmiselno prevažati na druge gospodarske panoge. Pri tem se premalo misli na to, da se pojavljajo prihranki tudi kot posledica vojne, saj se javljajo v neupravičenih vojniških dobičkih, če se ne izravna s primernimi znižanji cen. Nedopustno so kalkulacije cen, v katerih so rizikopremije za splošni vojni riziko. V vojni nosi nevarnost izgub zasebne lastnine ali premoženja vsak sam, v kolikor se v posebnem postopku ne da odškodnina. Če to velja za zasebnika, potem ne obstoja nikak razlog, da bi se gospodarstvu, ki je v srečnejšem položaju, da doseže naknadno takih škod z odgovarjajočimi kalkulacijami cen, dal ugodnejši položaj.

S tremi primeri našteva naredba prekrške, iz katerih se lahko vidijo dolžnosti. Kdor uganja odušitvo, kdor se neupravičeno stavlja v pot dobrin in s tem podražuje blago in kdor neupravičeno zadržuje blago ali odklanja dobave, krši naše dolžnosti.

III. Bankarstvo v Franciji in Francoska banka.

Skoraj sto let je minulo odkar varčevalci onstran Alp svojih zlatnikov ne hranijo več v nogavici, temveč nalagajo svoj denar v banke, kupujejo vrednotnice in podpisujejo delnice. Na kratko rečeno: denar se mora obrestovati!

Bežen pogled na zgodovino francoskega gospodarstva nam pojasni, da se je francoski varčevalec, potem ko se je razmahnila industrija, obrt in javna dela, pričel zanimati za zunanjo posojila. Po vojni pa je povpraševanje po tujih vrednostnih papirjih izpuhtelo.

Le tega je razvidno, da se temeljna zahteva socializma izraža le v pravici do dela. Kakor hitro se ta pravica do dela uveljavlja, je odvisen razvoj socializma od sodelovanja ljudstva. Različne demokratične države, kakor Anglija in Amerika, govorje že desetletja o uresničenju socializma, niso pa do danes mogle potom nobene svoje vlade — v kolikor jih ni do tega pripravilo oboroževanje zadnjih let — zajamčiti pravico do dela lastnemu prebivalstvu Demonstracije brezposelnih, ki so zahtevali dela in kruha, so bile v teh deželah na dnevnem redu. To dokazuje, da so bile vse obljube teh vlad le prevara in da te vlade niso nikoli mislele na bodočnost in tudi ne bodo nikdar mislele na zboljšanje položaja delavskega prebivalstva.

Če je danes nemški delavec edino resnično deležen pravega socializma, se moramo spomniti, da je v Nemčiji Führer Adolf Hitler takoj vzpostavil pravico do dela in že v nekaj mesecih njegove vlade spravil sedem milijonov brezposelnih na delo.

Ako mnogo ljudi vidi v socializmu le njegovo udobno in lepo stran, ki naj le daje, je takšno pojmovanje socializma zgrešeno, kajti uresničenje socializma je mogoče doseči le s skupnim naporom vseh brez izjeme. Pravi socializem obstaja v tem, da je vsak posameznik pripravljen po svoji moči in svojih zmognostih delati zase in za vzajemnost.

čela vojni zavezanega gospodarstva. Prav tako krši določbo čl. 2 oni, ki zaradi vojne drugačno sestavo blaga izkoriščajo zato, da si zagotovijo prednosti v ceni za posamezne predmete. Nadalje je prepovedan izhod v slabše kakovosti ali dobavo manjših količin pri enakih cenah. Vsako izkoriščanje gospodarskega položaja, n. pr. zadrževanje povpraševanega blaga na ta način, da se prodaja tega blaga veže na prodajo onega blaga, ki ga je težko prodati, odnosno za katerega kupci ne sprašujejo, računanje višjih cen, manjša teža, so težki prekrški dolžnosti vojni. gospodarstva.

To naj pokaže, da ni podcenjevanje predpisov čl. 2 navedene naredbe, kar mora vsak gospodarstvenik vedno upoštevati, če neče doživeti, da ga preseneti strogost kazenskih sankcij! Vsak pa, kdor je dobre volje, da hoče spoznati smisel in namen zakona in to kaže tudi s pozitivnimi dejanji, torej kdor je pripravljen tudi sam sebe omejiti, bo vedno prišel do take tvorbe cen, proti kateri pristojna oblastva ne bodo imela nič, pa bodo priznala vsaj dobro voljo, ki se je pokazala.

SPORT

Mladika in Iztok

Danes ob pol 11 se bosta srečali moštvi Mladika in Iztoka na igrišču Mladike na Kodeljevem. Sta to lokalna rivala, ki sta vedno navdušila s svojo igro svoje prijatelje. Tekme med obema so bile že od nekdaj napete in lepe, tako da so gledalci vedno prišli na svoj račun. Mladika igra lep in premišljen nogomet, ki ni morda tako plodovit, Iztok pa se odlikuje po svoji borbenosti, ki mu je menda že kar prirerjena. Iztok ima zdaj v svojih vrstah nekaj dobrih igralcev, ki znatno krepe celo moštvo. Prijatelje nogometne igre vabimo, da si pridejo danes ogledat Mladiko in Iztoka ter ju dostojno bodre pri lepi igri. Vsi na Mladiko!

SK Ljubljana. Vse igralce SK Ljubljane, predvsem tiste iz prvega in rezervnega moštva, pozivam, da se zanesljivo udeležijo obveznega treninga, ki bo v nedeljo ob 9.30 na našem igrišču. Igrali bomo na dva gola. — Načelnik.

2SK Hermes, nogometni odsek. Pozivam vse igralce prvega moštva, ki so igrali na Mladiki, proslavi, da se zbere v nedeljo ob 15 zanesljivo na igrišču Ljubljane, ker igramo prijateljsko tekmo proti SK Ljubljani. Pozivam dalje vse igralce rezervnega moštva, da se zbere v nedeljo ob 14 na igrišču Ljubljane, ker igramo prijateljsko tekmo proti rezervi SK Ljubljane. Vsi in točno! Važne tekme v svrhu doloditve postav za gostovanje prihodnje nedelje. Načelnik.

SK Ljubljana: SK Hermes. V nedeljo ob 16 se bosta sestali moštvi Ljubljane in Hermes v prijateljski tekmi na igrišču Ljubljane. Od lanskega leta se nista ti dve najboljši ljubljanski moštvi še sestali in zato bo letos, ko je moštvo Hermes v dobri formi, ta tekma prestižnega pomena za obe moštvi. Kakor smo videli na Mladikinem turnirju, je moštvo Hermes trdno, dobro vigrano in upamo, da bomo priastvovali napeti in lepi prireditvi. Obe moštvi se pri-

Obisk pri tržaških domobrancih

Trst v aprilu. Ko sem po rahli vapatini dospel s svojim ljubimim spremljevalcem akademikom Jožetom, do vhoda mogočnega domobranske vojašnice pri Sv. Ivanu, so mi zadonela nasproti odrezana vojaška povelja: bila je ravno izmenjava straže, kar prijetno mi je delo, ko sem začel strunne korake in zadihal vojaško disciplino.

Stražnik pred vhomom naju je ustavil. Ko sva se legitimirala in mu povedala svojo željo, da bi si rada ogledala vojašnico, se je okrenil proti široki veži, v kateri je dežurni častnik ravno končaval s izmenjavanjem straže. Kmalu je nama ljubezljivo prihitel nasproti. Ko je zvedel, da sem novinar in bi se rad nekoliko ogledal zanimivosti vojašnice, je bil brž pripravljen za vsa pojasnila. Stopil smo skozl vežo na lepo, s drobnim gramozom posuto dvorišče, ki me je presenetilo zaradi zaokrožene obsežnosti, snage in reda.

In že smo bili v živahnem pogovoru. Dežurni je veselo razpoloženo razjasnjeval: Točno ob pol 6 zjutraj zabrni budnici. Ker še nimamo trobentata, smo navezani na preprosto godalo, ki bolj brni kot doni.

Ob 5.50 se jutranje vežbe. Nato sledi umivanje.

Ob 6.45 je zajtrk s kavo in kruhom.

Ob 7.30 zbor in odhod na terenske vaje na bližnjem Boškutu in na pobočjih Razklanega hriba. Slovenska pesem, zvesta in ljubka spremljevalka slovenskih fantov, krepko doni preko svetilavskega predmestja, ko korakajo domobranske čete proti določenim ciljem. Prebivalci, po večini zavedni Slovenci, so razigrane volje, ko čujejo slovensko popevko, ki valovi preko njihovih streh. Leta, desetletja so ubogi ljudje morali pogrešati drago slovensko pesem, ki so jo vedno ljubili in svoje čase vnelo gojili. Sedaj je planila nepričakovano med nje. Zaiskrilo so se jim oči in zagorela so srca. Upanje na boljše dni je zaživele, se postotilo. Vzljubili so fante, ki so jim prinesli blagovest, in so nanje ponosni. Ogorčeni so nad komunističnimi obrekovalci, ki so blatili slovenske domobrance kot nezavedne malopridneže. Nel To so zvesti Slovenci, ki ljubijo dom in rod. Ubrana slovenska pesem je njihov klic!

Ob 12.30 se čete vračajo v vojašnico, kjer jih čaka tečno, obilno kosilo. Kljub težavam časa imajo opoldne in za večerjo kosček mesa.

Po kosilu je do dveh in pol odmor. Ta presledek je posvečen počitku in zasebnim opravilom. Kogar trapi domotuja, si olajša in potolaži srce s pismom v domače kraje, drugi pa daje korajžo svojim dragim, ki so zanj v skrbih. — Marsikdo pa dobi v tem času tudi prijeten obisk. Vsem skupaj pa je odmor prekratke, mine prehitro.

Ob 2.30 se zopet brni znamenje: zbor in redovne vaje ki trajajo do petih in pol. Ko se te zaključijo, se začne čiščenje orožja in opreme. Vojak mora biti snažen in orožje mora biti v redu, to je eno najpotrebnejših pravil in se mora vedno izpolnjevati.

Po večerji, ki je ob 6.30 zvečer, se vojašnica otrese strogega vojaškega nastrojenja in zaživi v življenje, ki naj

pravljata na važna srečanja in ta tekma jima bo nudila dober trening. Sojenje tekme je poverjeno g. Erlichu, ki bo, upamo, opravil avto nalogo zadovoljivo. Ker bo to prva letošnja tekma na igrišču Ljubljane, računajo prireditelji, ki so določili popularne cene vstopnic, na dober obisk. Pričetek prve tekme: Ljubljana B: Hermes B ob 15. druge tekme Ljubljana A: Hermes A pa ob 16.

Hrvaško nogometno prvenstvo. V nedeljo se je pričelo na Hrvaškem nogometno prvenstvo — pomladanski del. Hrvaški prvak Gradanski je zaigral v izvirni formi ter naravnost pregalil moštvo Viktorije s rezultatom 15:0. Concordia je premagala Zagorac s rezultatom 6:0, HASK: Laganin 6:1 in Zeleničarji: moštvo Ferrarile s rezultatom 3:2.

Nemški lahkoatletične so že kar v dobri formi. Na prvem lahkoatletičnem tekmovanju v letošnjem letu v Dassau je vrgla kroglo Lore Grebe 12.64 m daleč; disk pa ji je uspelo vreči 32.50 m. Nemška prvakinja v teku čez zapreke Maria Domagalla je zmagala v Essnu v teku na 80 m čez zapreke v času 12 sekund; v skoku v daljavo je zmagala s skokom 4.39 m in v teku na 100 m v času 12,6 sek.

ustvari iz domobranca vojaka tudi ponosnega slovenskega fanta, čilnega duba in plemenitega srca. Predavanja, pevsko vaje, vaje orkestra in čitanje dobre tiska se vrste v teh urah posvečenim notranji graditvi našega človeka. Ob 9 zabrni znamenje: k počitku! V vseh prostorih zamre živahni vrvež, se popihnejo luči in v kratkem zakraljuje nad vojašnico svetel mir, iz katerega odmevajo samo zamolkli koraki budnih straž. Iz somraka prijetno božajoče tržaške noči se odraža silhueta mogočnega dvonadstropne vojašnice. Naj dobrotno nebo rosi svoj blagoslov nad speče fante in naj jih okrepji in pojeleži za borbo na braniku doma in rodu!

Se nekoliko podatkov iz postrega življenja stražarjev ob Jadrnu.

Ob sredah, sobotah in nedeljah popoldne imajo domobranci prost izhod. V nedeljah ob pol 9 popoldne imajo v župni cerkvi pri Sv. Ivanu skupno vs. maso s slovensko pridigo. Pri sv. opravilu pravega domobranski pevski zbor, večših je pa tudi ljudsko petje. Kakor smo že prej povedali, je prebivalstvo svetilavske župnije v pretežni večini slovensko. Ker je bilo slovensko cerkveno petje od Savojevcev onemogočeno, so bili ljudje zagrenjeni in je trpel tudi obisk službe božje. Sedaj je to na mah spremenilo. Domobranska masa pri Sv. Ivanu napolni vsako nedeljo cerkev do zadnjega kotička. Tudi vzorno vedenje naših fantov je močno odjeknilo v javnosti in blagodejno očistilo tržaško versko maščobnost. Ko pa po službi božji naši fantje stopijo na trg pred cerkvijo v krog in zadoni ubrana slovenska pesem, ki odmeva od pobočij Krasa, zaigrajo srca domačinov v tihi radosti. — Pesem užiga, dviga in bodri duha.

Še marsikaj lepega + ugodnega bi lahko napisali o naših slovenskih narodnih stražarjih ob Jadrnu. V vojašnici, ki so jo temeljito očistili vse navlake, ki je spominjala na prejšnje čase, so si ob zgornjem robu krasnega dvorišča uredili lepe in zračne jedilnice. Tam imajo svoje delavnice tudi krojači, čevljarji in drugi slični mojstri. Od časa do časa hodijo v kopališče, da se osvežijo in očistijo. Imajo seveda tudi zdravnik in lastno ambulanto. Z eno besedo: z očetovsko ljubezljivo je poskrbljeno za njihovo telesno in duševno dobrobit. Zato so dobre volje, korajžni in vlada med njimi neekalnjo fantovsko tovarištvo. V tržaških domobranskih valove življenjske sile, njim v ponos, nam v tolažbo.

v »SVETU« je bogato pisana beseda

Delo Pokrajinske delavske zveze v letu 1943

Ljubljana, 30. aprila.

Včeraj popoldne ob treh se je vršila seja upravnega odbora Pokr. delavske zveze. Na seji so se pretresala poročila o delu zveze v preteklem letu in poročila o računskem zaključku zveze in njenih oddelkov. O važnem delu zveze bomo še izčrpnje poročali.

Pokr. delavska zveza je preteklo leto izpolnjevala naloge bivše Delavske zbornice po zakonu o zaščiti delavcev ter naredbi o preureditvi strokovnih organizacij delojemalcev v Ljubljanski pokrajini. Zveza ima štiri oddelke in 25 ustanovljenih sindikatov (4 se še pripravljajo).

Zveza je predvsem štela koristi delavcev in namučencev z urejanjem kolektivnih delovnih odnosov. Skrbela pa je tudi za zaščito individualnih pravic delojemalcev. S pobudami in pripombami je zveza posegala v zakonodajno delo pokrajinske oblasti, ki je njeno delo z razumevanjem upoštevala.

Pokr. delavska zveza je bila za čas italijanske okupacije sestavni del pokrajinske korporacijske ureditve. Bila je zato poklicana, da sodeluje v gospodarskem svetu Ljubljanske pokrajine in je imela možnost, da pomaga pri prekrbu prebivalstva s kurivom in drugimi važnimi potrebščinami, kolikor niso bile to potreb. urejene avtoritativno od oblasti.

Zveza je opravila kljub mnogim za prekam in težkim časom ogromno delo pri urejanju socialnih in gospodarskih razmer po načelih pravičnosti. S tem je tudi mnogo prispevala k olajšanju usodnih dni našega naroda.

Denar, topovi in kri...

Iz tega je razvidno, kakšno privlačno silo je imela družba plavzarjev, Comité des Forges in visoka financa na visoke državne činitelje, bodisi vojaške ali civilne, ko so bili že v službi. Četudi so bili pošteti in so ljubili svoj poklic, vendar niso bili iz železa, da bi jih ne mikali zgledi njihovih starejših tovarišev, ki so si poiskali bolj plodonosnih mest upravnikov, predsednikov in podobno. Saj jim res ni kazalo čakati na pičlo pokojnino, ako se jim je nudila prilika za boljši zaslužek! Kdo bi jim zameril? Saj, dokler so bili ti gospodje v državni službi, res niso ničesar storili, kar bi ogrozilo skupnost; še manj pa so se pregrešili proti koristim svojih bodočih gospodarjev. Ti so bili navidez skromni, a prebrisani: nikoli niso zahtevali veliko na enkrat. To je bilo treba zasakati kak paragrafček; tam so dosegli kak popust paragrafa; drugje zopet kak dodatek; naslednjega dne so se potegovali za kakšno drugo uslugo, zdaj za kakšen važen zakup, za monopol, za dobavo, bodisi vojaško ali pa državno. Vse svoje zahteve so znali tako spretno utemeljiti, da so imele njihove zahteve videz, kakor da se vse to tiče splošne

ljudske blaginje. Časopisje pa, ki je bilo plačano od obeh struj, je s pisanjem doseglo, da so denarni mogotci vedno in povsod dosegli svoj namen in svoje koristi. In tako je časopisje pisalo, kakor da pomeni škodo za državo, ako bi mogotcem ne bili ustregli. Tako se je zgodilo, da je državna uprava, počasi in ne da bi se opazilo, prešla pod izključno nadoblast mogočnih trustov »Comité des Forges« in visoke finance.

III.

Bankarstvo v Franciji in Francoska banka.

Skoraj sto let je minulo odkar varčevalci onstran Alp svojih zlatnikov ne hranijo več v nogavici, temveč nalagajo svoj denar v banke, kupujejo vrednotnice in podpisujejo delnice. Na kratko rečeno: denar se mora obrestovati!

Bežen pogled na zgodovino francoskega gospodarstva nam pojasni, da se je francoski varčevalec, potem ko se je razmahnila industrija, obrt in javna dela, pričel zanimati za zunanjo posojila. Po vojni pa je povpraševanje po tujih vrednostnih papirjih izpuhtelo.

Negotovost, ki je zajela svet, je zbežala varčevalce in jih odvrgla, da bi nalagali svoj denar kjer koli. Posojila v Belgiji, Avstriji in Češkoslovaški ter zadolžnice Davesa, za katere je jamčila država, mednarodni trg — vse je popustilo... Varčevalci so se obrnili tedaj k industrijskim delnicam in notranjim državnim posojilom. Tretja republika je morala vzdržati jez proti ogromnim izdatkom za obnovitev narodnega gospodarstva ter kriti primanjkljaj. Revizija in zvišanje davkov ni zadostovalo. Od 1. 1914—1924 so narasli državni dolгови še za novih 160 milijard. Toda kljub dobremu svetovnemu trgu in sistematičnemu varčevanju in z zvišanjem davkov ni bilo moči spraviti proračuna v ravnotežje.

Kakor državna, tako so tudi zasebna podjetja najemala posojila na dolge obroke. Delali so z zadolžnicami, kolikor so razmere to dopuščale in kolikor je bilo na razpolago kapitala. Varčevalec onstran Alp je prislulni vsakemu pozivu. Toda varčevalce, ki ei je v zadnjem času pridobil že nekoliko izkušnje, sedaj ni mogel delati, kakor bi bil rad, temveč se je moral ravnati po razmerah. Seveda je nanj vplivalo časopisje, ki je pisalo, da so prizadeti veliki bančni zavodi in razne denarne institucije. Varčevalca je motilo beganje in negotovost, ki se je razvila na franco-

skem denarnem trgu. Krajevne banke so večinoma prenehale; nekatere so propadle, druge so se poravnale s svojimi upniki; večino teh bank pa so prevzeli večji bančni zavodi.

V Franciji imajo štiri vrste bank, ki pa se medseboj dopolnjujejo, dasiravno imajo posamezne banke različne naloge. Te banke, kakor tudi vse druge spekulativne družbe, upravljajo vedno isti ljudje, ki si med seboj delijo dobiček. Poleg upraviteljev bank so bili še slamatni možje, o katerih smo že govorili.

Štirje bančni tipi so bili sledeči:

1. Banke in hranilnice pod državnim nadzorstvom;

2. zasebne banke in visoka financa;

3. kreditne banke;

4. prometne banke.

Francoska banka »Banque de France« pa je bila izjema. Ni bila izključno državni zavod, pač pa je imela posebno pravico, da je lahko izdajala bančne vrednostne papirje. Ta banka je bila prav za prav zasebni zavod. Ustanovil jo je dne 14. januarja 1800 Bonaparte, prvi konzul. Njegovih 182 tisoč 500 delnic je bila vsaka po 1000 frankov. Na borzi pa je njihova vrednost silno poskočila. Te delnice so imele prav poseben privilegij zakona. Predstavljale so vrednost nepremičnin, seveda s pristavkom lastnika. Ni pa vsaka teh delnic upravičevala lastni-

ka, da bi smel voliti nadzornike i svetnike, ali se vtikati v notranje poslovanje zavoda. Dasiravno je bil Francoska banka anonimna družba, s je za zakon, ki se tiče anonimnih družb, kaj malo brigala. Glede na poseben statut, ki je v skladnosti s čl. 12. zakonika iz l. 1806 upravičeval vlado, da je imenovala guvernerja banke, 2 podravnatelja in tri članke upravnih sovset; izmed 12 regentov, ki jih imenuje odbor, pa naj bi bilo: po članov, ki pripadajo industriji in trgovini, 7 članov pa iz stanu obrtnikov in posestnikov. Toda ta odbor je bil po imenu odbor. Kajti izmed 40 tisoč delničarjev, ki so premoogli 182.500 delnic, kar 38.800 delnic ni upravičevala bi njihovi lastniki smeli voliti ali biti voljeni v odbor. To pomeni, da je bil splošni občni zbor le na papirju. Kajti le 200 delničarjev, ki so imeli največ delnic, je lahko volilo, ne glede na število delnic, ki jih je kakšna skupina imela. Iz tega sledi, da je predstavljalo Francosko banko tistih 20 srečnikov, od katerih je bilo 78 anonimnih zastopnikov, kakor: držav znanstvena akademija, društva za pomoč ter razne družbe, kakor družba za vzdrževanje sušnega prkopa itd. Izmed ostalih 122 članov, bili zastopniki zasebniki, bogati vel posestniki in pa neizgibni gospodar »Comité des Forges« in gospodar visoke finance s slamatimi možmi.

ofenzivnega sunka domobrancev ali Nemcev, ki bi tolpe razpršil in mobilizirancem dal priliko, da delajo po svoji pameti.

Ce bi pa danes mogel nazaj med tolovaje in svojim tovarišem povedati, da ni res, kar jim komisarji lažejo, bi se pa gotovo uprli in prestopili na našo stran.

odpeljali. Terenec je pripeljal voz z dvema lepima, močnima voloma in naložil smo vso ropotijo. Potem smo šli še k drugi hiši in nato še k tretji. Povsod so nosili, tako tako brezobzirno, kot so pri prvi, kjer so bili največji reveži, pa niso delali nikjer. Dajali so nekatke bone, da jih bodo po vojski izplačevali.

Zadnje tedne smo bili v bojih pri Idriji. Prve dni je še nekam šlo, nato potem so prišli Nemci in hajkali za nami, da nismo imeli miru ne po noči ne po dnevi.

Ranjenice streljajo

Ne vem točno, koliko je bilo naših pri Ildirji mrtvih, samo iz našega bataljona jih je bilo 26, a bataljon je štel 80 moških. Toda jaz sem moral mrtvice pokopavati. Pokopavali smo jih po dva, po tri v en grob. Grobove smo kopali v precejšnji razdalji, to pa zato, da če bi kdo našel slučajno en grob, ne bi izvedel, koliko žrtev smo imeli skupno.

Le eno se mi je žudno zdelo; 20 mrtvecev je imelo poleg težkih ran na teletu še strel v tilnik. Nisem se upal vprašati, zakaj to, toda vedel sem, da jih je nek mlad komisar postrelil in so mu pravili, da je on najboljši dohtar za zdravljenje ran. To so mu govorili v šali, toda takrat sem jaz globlji pomen te šale spoznal.

Mlad fant z Gorenjskega se ni mogel načuditi, kako to, da imamo pri nas rodnih stražah tako dobro hrano. Deja je, da so komisariji vse mogoče lagali o domobrancih, ki baje komuniste, k jih ujamemo, žive pečejo in še drugo.

>Polovica bi jih pobegnili, če bi mogla in težko čakajo kakega večjega

Dve rdeči »brigadi«

Hud udarec je te dni doletel komunistično vojsko pri Sv. Gregorju na Dolenjskem. Tam sta se za močnimi bunkerji utrdili VIII. in IX. komunistična »brigada«. Za temi svojimi bunkerji so komunisti čutili še bolj močne in varne. Zato pa jih je tem bolj presenetilo, ko so jim njihovi nasprotniki s svojimi posebnimi za tak boj izurjenimi oddelki vdrli med bunkerje in v sredino njihovih postojank. Vnel se je boj od moža do moža in samo v enem odseku postojanke so našli 54 mrtvih komunistov. Me-

Mirnska dolina j

Tržiče, 25. april

Velika noč je tudi naši lepi mirnski dolini prinesla vstajenje in resnično svetlo bodo. Vse lepše in prijetnejše je, tako, da nekateri kar verjeti ne morejo. Pa je vendar res. Domobranci so tu, naša slovenska narodna vojska, da bo tudi to lep našo dolino očistila banditov, katerih sva je poslaliti strah, ko so zvedeli, da je tu v tem koščku naše lepe slovenske zemlji, njim za vedno odklenkalo.

Fantje so veseli in korajžni, lepe n-
rodne in domobranske pesmi prepevaj-
da jih je veselje poslušati. Veseli so p-
tudi zaradi tega, ker vidijo povsod kame-
pridejo, same prijazne obraze.

Posebno je razgibano tu ob nedelja, ko je dan počitka in razvedrila. Vsa bilja in daljnja okolica je takrat zbrana okrog naših domobrancev. Eni pridejo obiskat svoje znance in sorodnike, drugi da po dolgem času hlapčevanja zopet svobodno izrazijo svoje misli, vse pa kupu časopisje, da iz njih razbere pravi delski položaj o komunističnem razsulu in njih porazih, ki so na dnevnem redu.

Tržišče je bilo že v soboto vse v z
stavah, prav tako so s stolpa Sentjurske
cerkve vibrale in aplotalpe slovenske z
stave. Bilo je namreč drugi dan, v n
deljo krasno uspejo propagando pred
vanje, tako v Tržišču samem, kakor tu
na podružnici v St. Jurju, kjer je bi
žegnanje. Ljudje so z velikim zanim
njem in odobravanjem sledili govorn
koma, in se še po končanih govorih ni
mogli ločiti. Ostali so pri domobran
z njimi prepevali slovenske nar. pesn

Isto sliko smo videli ob desetih
šentjurskem hribu, kjer je bilo žegnani
To cerkev so banditi v začetku marca
žgali. Samo streha nad glavnim oltarjem
ni zgorela in oltarne slike so ostale r
poškodovane. Fantje domobranci so v
ruševine okrog cerkve očistili in izvirn
ostala popravila, da se je služba bo
mogla vršiti v cerkvi. Maševal je najp
g. kaplan Povše, nato je bila zunaj cerk
pridiga in sveta maša. Oboje je opravi
g. dr. Blatnik. Povalno moramo omer
ljudsko petje. Pela je res vsa množi
za kar gre zasluga g. kaplanu Povš
ki že nekaj mesecev pase tam svoje ov
ce. Darovanja za obnovo požgane cerk
se je vse ljudstvo udeležilo, tudi dom
branci. Po končanem cerkvenem oprav
je bilo na prostem protikomunistično z
rovanje, ki je prav tako krasno izpa
kakor v Trzinu samem. Enoštno je

Oh, ti Angleži...

Dne 31. marca je prišel v Škocijo pri Turjaku komunistični komandant Peroč, doma iz Mokronoga. Ljudje ga vprašali, zakaj se sploh komunizem borijo, ko pa povsod doživlja Pero pa je rekel: »To mi sami vidite! Toda tako so povelja, ki jih dobimo Angležev in te moramo ubogati.« — So komunisti napadli Pijavo gorico? Imeli pri tem velike izgube, je pa javil: Ravno ko smo nameravali zasesti Pijavo gorico, je prišlo povelje Angležev, da smo se morali umakati.

e svobodno zadihala

obsojen komunizem kot največji sovražnik vere, cerkve in naroda. Po sadovih je poznamo! Sad komunizma pa je: rotnost, požig! Ljudstvo je 100 odstotno ozdravljeno! Vse komunizem obsoja. V za orožje zmožni se prostovoljno javlja v domobranske vrste, da bo čim prej komunizem zatrt.

Vsa dolina je očiščena, povrača se za pet normalno življenje. V najkrajšem času bo imenovan župan, upostavljena poštna tudi za prehrano bo vse preskrbljeno. V vseh pogledih se prebivalstvo z zaupanjem obrača na poveljstvo domobranske komande, ki gre ljudstvu tudi v vseh prihodnjih reševanju.

Pol stoletja nesebičnega dela za uboge

Zavetišče sv. J
žefa v Ljubljani
Vidovdanske ceste
obhaja 1. maja 19
redko slovesnost.
Mati ubožce

brezdomcev, begun-
cev, betežnih in b-
nih, častita ses-
prednica Filipa
Tamše obhaja
dan petdesetletni

Petdeset let nesebičnega, požrtvovalnega dela v božjo čast in v lajšanje človeških bede. Prav lajšanje človeške bede je b. častite sestre prednice srčna skrb.

Častita sestra Filipina Tamše se

rodila 1. februarja 1869 pri sv. Miklavžu blizu Slovenjgradca. Svojo rano mladost je preživela pri svojih starših. Pozneje je bila do svojega 25. leta gospodinja pri svojem stricu duhovniku. Skrivnostni krmiljenosti, kateremu se ji ni bilo moči ustirati, jo je privabil v družbo usmiljenih sester. Sedaj so bile udeležene pri vzgoji in plemenitih mladostne nade; z navdušenjem se je oprijela dela. Mladi sestrice so polje delavnosti bolj in bolj odpirale. Dne 15. oktobra 1927 jo je predstojnica poslala kot prednico v Zavetišče sv. ...

žeta, skratkar nazvano »Hirancica«, kratka »Hirancica« je bila povsem drugačna kot je sedanje »Zavetišče«. Sedem prednika se je lotila preurejevanja. Videli božji blagoslov jo je spremjal v vseh njenih podjetjih. Sledilo so zaporedoma: prizidek glavnega poslopja, počitanje zgradbe za umobolne, nova kapelki slovi po svoji okusni ureditvi, pralnica in hiša, ki tvori poseben oddelek za moške bolnike. V letu 1938 je zgradila pristavo v Vestnem logu, s svojimi pridelki pomaga k vzdrževanju več sto bolnikov in ubožcev. Leto 1941 pa je zgradila »Dom za upokojence«, ki je našlo toliko zapuščenih upokojenec in ostalih potrebnih stvari drugi dom.

Castila sestra prednica, ko se da
po polstoletnem delu ozirata v pretek
ka govori Vaše srce, kaj kliče Vaša
ša? »Magnificat – Hvala Bogu! Vaša
hvalnemu spevu se pridružujemo tudi
in Vam želimo, da Vam Bog da še n
go let uživati sladke sadove Vašega
vekoljubnega dela, vrednega vzorne
re krščanske ljubezni.

Mariji Pomagaj pripravimo lepo bivališče

Mariji Pomagaj za obletnico, kar se je med nami naselila, v zahvalo, da nas je tako očividno varovala, bo Ljubljana njeni podobi, največji dragocenosti slovenskega naroda oskrbela dostojno bivališče... Saj Mariji Pomagaj Ljubljana izkazuje toliko ljubezni, da njeno podobo dan za dnem zagrinja z najlepšim cvetjem. Vedno so okoli nje množice častilcev, ki se kakor vdani otroci gnetejo okoli svoje nebeske Matere.

Prav pri tem pa marsikoga moti to, da je okoli Marijine podobe vse tako neurejeno: dva lesena, res »lesena« angela ob strani, okvir sam je bil v največji naglici narejen le za silo. Nasprotni pa stoji tako močeno, umetniško pomemben tabernakelj — Marija sama je pa v takem siromastvu.

Zato je na željo Marijinih častilcev poseben odbor — pod pokroviteljstvom našega prevzvišenega škofa gospoda dr. Gregorija Rožmana — prevzel nalogo, da zbere potrebna sredstva za umetniško ureditev oltarja in okolice podobe Marije Pomagaj.

Ker je tabernakelj na nasprotnem oltarju kovinski, bo okvir okoli Marijine podobe in vse, kar gre zraven, tudi kovinski. Kovinski šestri svečniki, kovinski dve veliki vazi, ki boeta stali na mestu sedanjih žalostnih angelov in nošli zelenje, ki rado raste v senci. Vse, kar bo pri tej ureditvi novo, bo iz kovine; po umetniški moči veličastno, monumentalno. Okvir okoli Marije bo visok kakor na drugi strani tabernakelj.

Seveda bo vse delo današnjim razmeram primerno drago. Zato so vse nabirke

tega meseca v stolnici določene za ta namen. Pa ti »vinjari uboge vdove« (Mk 12, 43) seveda ne bodo zadostovali, zato bodo darove sprejemali še posebej: župni urad, oskrbnik stolnice — stolni dekan, škof, ordinarij in škofješki pisarni, oddajo se darovi tudi vedno labko v stolni zakristiji in obema gg. vikarjema — prav tako v zakristiji. — Če kdo posebej želi, more svoj dar oddati tudi v roke našemu Prevzvišenemu samemu. — Prvi plemeniti dar je poslala neimenovana gospa Mariji v zahvalo: 15.000 lir.

Ker bo del velikega okvirja okoli Marijine podobe moral biti močno v ognju pozlačen, bo odboru zelo dobro došla tudi zlatnina, ki je marsikdo ne rabi, pa bi jo Mariji gotovo rad daroval: pretani, stare verige, cekini. Gospa Jakopičeva, žena največjega slikarja naše dobe, rajnika g. Riharda Jakopiča je v tem dala prelep zgled: poročna prstana je izročila z besedo: »Za nikamor drugam nisla kakor za Marijo.« Tako je darovala nekaj zlatnine tudi še nekaj drugih Marijinih častilcev.

Tale mesece majnik Mariji dokažimo, da ne znamo samo prositi, iz njenih rok sprejemati, ampak da je naša ljubezen in hvalečnost zmožna tudi žrtve zanjo, našo milo Mater, da tudi mi znamo Marijo razveseliti z darom naših plemenitih rok in vdanih src. — Tako bo naš dar Marijo neprestano, še takrat na nas spominjal, ko nas ne bo pred njo, da bomo v njenem varstvu mirno počivali.

In bo Marija tudi o nas lahko rekla: »Moja radosť je biti s človeškimi otroki.« (Preg. 8, 31.)

Portretna razstava mojstra Sternena

Ob 40-letnici slovenske umetnostne razstave na Dunaju je akad. slikar, profesor Matej Sternen, sklenil naslednji vendar prirediti večjo razstavo svojih del, ki bo odprta o binkošti v Jakopičevem paviljonu.

Dunajska razstava je pripomogla slovenski umetnosti, zlasti pa našim impresionistom do veljave v svetu ter jim z najlaskavejšimi ocenami odločilnih tujih kritikov priborila priznanje celo v domovini.

Med najuspešnejšimi razstavljalci na tej znameniti razstavi je bil tudi Matej Sternen, ki je prav od tedaj s svojo nadarjenostjo, neustrašljivo delavnostjo in z neprestanim študijem ter vsestranskim znanjem stalno napredoval, da ga danes po pravici cenimo za glavnega živega predstavnika sodobnega slovenskega slikarstva. Precej njegovih mojstrov in imamo v Ljubljani v Narodni galeriji in po muzejih, še več pa po domovih prijateljev in poznavalcev prave umetnosti v našem mestu in po deželi, še posebno se pa po našemu s njegovimi freskami in ljubljanski frančiškanski cerkvi, ki so največje delo slovenskega slikarstva naše dobe.

Prof. Matej Sternen je zakladnici naše kulture podaril nešteto mojstrov in slikarske umetnosti, poleg tega nam je po odkril, restavriral in ohranil najdragocenejše

Novi grobovi

† Josip Röger. V Ljubljani je po vdanem trpljenju v Bogu zaspal gospod Josip Röger, knjigovodja bivše Kranjske hranilnice in ravnatelj bivše Trgovske šole Ljublj. šolskega kuratorja. Blagega rajnega bodo pokopali 1. maja ob treh popoldne iz kapele sv. Jožefa na Zalah. Sveta maša zadušnica bo v župni cerkvi Marijinega Oznanjenja 2. maja ob osmih.

† Jerica Ukmar. V 60. letu starosti je izidnila mati, gospa Jerica Ukmar. Sveta maša zadušnica bo v cerkvi Marijinega Oznanjenja v torek, 9. maja, ob osmih zjutraj pri glavnem oltarju. Najrajnima sveti večna luč, vsem njunim dragim naše iskreno sožalje.

Zgodovinski paberki

30. mali traven:

L. 1671. sta bila v Dunajskem Novem mestu obglavljena Peter Zrinjski in Krsto Frankopan. Ko je cesar kljub zmagi pri Monostru sklenil l. 1664. s Turki mir in jim dal vojno odškodnino, je to vzbudilo med Hrvatini in Ogrini silno razburjenje. Ogrski in hrvaški velikaši so sklenili proti cesarju zaroto, vodstvo sta prevzela Nikolaj Zrinjski, hrvaški ban, in ogrski palatin Franc Wesselenyi. Po Nikolajevi smrti je prešlo vodstvo vsega gibanja v roke njegovega brata Petra. Zaratniki so se obrnili najprej na Ludvika XIV., francoskega kralja, ki je bil tedaj v stalnih sporih s Habsburžani. Prosil so ga, naj bi prevzel pokroviteljstvo nad Ogrsko in Hrvaško, naka bi se oni Habsburžanom uprli in izvolili novega kralja. Ko je Ludvik sklenil l. 1668. s cesarjem mir, je prekinil z uporniki vsake zveze. Peter Zrinjski je poiskal svojih zaveznikov na slovenskih tleh,

pritegnil je v zaroto štajerskega upravitelja Erazma Tattenbacha in goriskega glavarja Thurna, glavni pomočnik pa mu je bil evak knez Krsto Frankopan. Po neuspehu pri Francozih se je skušal Peter vezati z Benečani in celo s Poljaki, toda ves trud je bil zaman. Tedaj je prišla vest, da nameravajo Turki napasti Ogrsko in uničiti predvsem zasovražene Zrinjske. Peter je vedel, da turški sili ni kos, cesar pa da mu ne bo nudi dovolj pomoči, podobno kot je pred leti pustil uničiti Novi Zrinj, zato se je odločil stopiti v stike s Turki. Pogajanja, ki jih je vodil Franjo Bukovački, so ugodno potekala. Sklenjeno je bilo, da bo sultan prevzel pokroviteljstvo nad Hrvaško in Ogrsko, kot njegov namestnik pa jima bo vladal Peter Zrinjski. Sultan je obljubil tudi izdatno vojaško pomoč. Bukovački je vest o sporazumu poslal Petru, toda Turki so končno sporazum odklonili, medtem ko je Dunaj zvedel za pogajanja. Ko je grozil vpad zbranih cesarskih čet na Hrvaško, sta se podala Zrinjski in Frankopan na Du-

Za današnji dan

Koledar

Nedelja, 30. malega travna: 2. povelikonoča; Katarina Stenska, devica; Zofija, devica in mučenica. Lunina sprememba: prvi krajec ob 7.6. Harschel napoveduje spremenljivo vreme. Ponedeljek, 1. velikega travna: Filip in Jakob, apostola; Berta, sveta žena; Ziga, kralj in mučenec; Grata, vdova. Torek, 2. velikega travna: Atanasij, škof in cerkveni učenik; Longin, škof in mučenec; Vitorada, devica.

Dramsko gledališče

»Slaba vest«. Izen. Ob 15. — »Ognjenik«. Izen. Ob 18.

Operno gledališče

»Gorenjski alavček«. Izen. Ob 18.

Kino Matica

»Domovina«. Ob 10.30, 15, 17 in 19.

Kino Union

»Švedski alavček«. Ob 10.30, 15, 17 in 19.

Kino Sloga

»Prijeten dan«. Ob 15, 17 in 19.

Kino Kodeljevo

»Prijetel pride kakol«. Ob 15, 17 in 19.

Lekarniška služba

Nočne službe imajo lekarnice: v nedeljo: mr. Sušnik, Marjin trg 5; mr. Deu-Klanjšček, Gosposvetska cesta 10; mr. Bohinec, Rimska cesta 31; v ponedeljek: mr. Leustek, Rešljiva cesta 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12; in mr. Komotar, Vič, Tržaška cesta.

Zdravniška služba

Nedeljske zdravniške službe bo vršila od sobote od 20 do ponedeljka do 8 mestna zdravilnica dr. Zilko Jožica, Ljubljana, Pleteršnikova ulica 13, telefon št. 47.64.

Možje in lantje iz vse Ljubljane!

Duhovna obnova za vas vse se bo začela danes zvečer ob 7 in nadaljevala jutri — v ponedeljek zjutraj ob pol 7, obakrat v frančiškanski cerkvi. Pridite vsaj že do začetka samega in tako omogočite, da bo cerkev polna že ves čas skupne molitve svetega rožnega venca. S tem tudi ne boste s poznim prihajanjem motili zbrane molitve drugih, oz. pridige same.

Povabite in prpeljite s seboj tudi svoje znanca.

Enajsta »Svetova« knjiga »Mehanika vsakdanjega življenja«

Je naletela pri številnih naročnikih, pa tudi ostalih bralcih na lep sprejem. Knjiga pa je tudi vredna splošne pozornosti. Težka snov je opisana na preprost in lahko umljiv način, kar daje knjigi še posebno vrednost. — Knjigo krase številne in lepe slike, ki jasno ponazarjajo pisano besedo. Posegajte po »Svetovih« knjigah! Naročite se na edino sloven. poljudno znanstveno knjižno zbirko »SVET«!

Osebnostne novice

Promocija. Dne 22. aprila 1944 je bil na ljubljanski univerzi promoviran za doktorja prava g. Martinec Rudolf, sodni pristav pri okrožnem sodišču v Ljubljani, Cestitamo.

25 letni jubilej dela. V ponedeljek, 1. maja, praznuje skladiščnik Gospodarske zveze g. Martin Kovačič 25 letni jubilej svojega nepretrganega dela pri Gospodarski zvezi. V službo je stopil 1. maja 1919 kot delavec, a je zaradi svojih vrlin in sposobnosti kmalu postal skladiščnik. To delo opravlja že dolgo vrsto let vse do danes v popolno zadovoljstvo naše zadržne blagovne centralne. Mnogo ljudi, ki imajo opravka z Gospodarsko zvezo, ga pozna kot nemurnega, marljivega in zvestega namestnika, ki nad vse pošteno in uspešno opravlja svoje posle v dobrobiti skupnosti. G. Kovačič je zgled delavca, ki vse svoje sile žrtvuje za podjetje in za zadržno idejo, katere nosilec je ravno njegovo podjetje, ki je te njegove lastnosti upoštevalo in mu zaupalo važno delo. Martin Kovačič je poleg tega tudi vzoren družinski oče šestčlanske družine. Kljub svojim 64 letom je še čil in krepko prenaša vsa bremena svojega poklica ter še vedno opravlja svoje delo v zadovoljstvo in ponos vseh. Želimo mu, naj ga Bog še dolgo ohrani čilega in zdravega v njegovem družinskem krogu, kakor tudi pri njegovem delu v korist zadržne skupnosti!

naj, da bi se pri cesarju opravičila. Toda posebno sodišče ju je obsodilo na smrt, naka sta bila obglavljena. Enaka usoda je zadela tudi njunega zaveznika štajerskega upravitelja Erazma Tattenbacha.

Drobne novice

Slovenske družine!

Varujte našo tradicijo. Zato se posvetite brezmadežnemu Marijinemu Srcu!

Škofijska dobrodelna pisarna sporoča, da se na plamene prošnje ne more ozirati. Vsa prošnja naj se zglaši v pisarni osebnosti.

Na Državni dvorazredni razgovori št. 1 v Ljubljani se bodo pričeli razgovori in privatni izpiti dne 12. junija 1944. Priglasiti se je treba v ravnateljski pisarni najkasneje do 10. maja 1944. — Ravnateljstvo.

Podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva Ljubljana je preselila svojim članom paradižnikova sadika sorte Heinemannov prebogat. Naročila sprejema pisarna Sadjarskega in vrtnarskega društva v Franciškanski ulici 6-1, samo do četrtka, 4. maja t. l., med uradnimi urami.

Dekliški pevski zbor državne učiteljske šole nastopi danes ob 14 v radiu. Pol bo pesmi E. Adamiča, dr. Dolinarja, V. Mirka, St. Premra in M. Tomca.

Zgodba, zadruga malih gospodarjev na Gallusovem nabrežju 33 sporoča, da deli oddel naprej rižveo zdrobljenko vsak ponedeljek, torek, sredo in četrtek od 14.30 do 17.30. V smislu odredbe Preveda dobi vsak reje, tudi nečlan, v zameno za vsaka tri kokošja jajca po 1 kg rižveo zdrobljenke proti običajni odkupni ceni.

Nova rakovniška knjižnica: KRVAVI CVET

Kupimo Dom in svet letnike 1888—1907, 1909, 1915, 1916, 1924 do 1930, dalje Finžgarjeve in Cankarjeve apise, Čas, Katoliški obzorik, Rimski katolik ter druge slovenske pripovedne knjige in revije. — Ljudska knjižarna v Ljubljani.

Javna produkcija gojenecv oddelka za deklaracijo na št. Glasbene Matice bo imela dvodelni spored. V prvem delu so deklaracije, in sicer: Narodna: Lepa Vida — Sonja Redžić; Zupančič: Pripovedka o bedašem carju — Danica Jurec; Zupančič: Kralj Matjaž — Igor Pelan; Cankar: Španeka romanca — Draga Mohorič; Zupančič: Dete čebila — Magda Rebernik in Marija Zupančič; Rostand: Monolog o nosu iz Cyrana — Miro Veber; Zupančič: Z vlakom — Vika Gril; Prošeren: Zvezdogledom — Vinko Podgoršek; Gregorčič: Jettejeva prisega — Marija Zupančič; Kette: Pljance — Lado Korosec. V drugem delu so posamezni prizori iz dramskih del, in sicer: I. prizor I. dejanja iz Shakespearjevega Othela. Uprizorje: Veber, Gorjup in Pelan. Dalje I. prizor I. dejanja Zupančičeve Veronike Deseniške, ki ga predstavlja: Lado Korosec, Draga Mohorič in Marija Zupančič. Iz Rostandovega Orlča bomo najprej alisali 8. prizor II. dejanja, izvajajo ga: Podgoršek, Briceva, Veber, Gorjup in Korosec. Nato pa celo III. dejanje, v vlogah so: Veber, Korosec in Briceva. — Produkcija bo v petek, 5. maja, ob 18.30 v frančiškanski dvorani. Predprodaja vstopnic v knjižarni Glasbene Matice.

Frančiškanski oder v nedeljo 7. in 14. maja. Zgodovinska drama »Kraljica Vahada«. Dejanje se godi v tretjem stoletju v Palmiri, glavnem mestu Sirije, in v Rimu. Strašna rimska vojska uniči sijaj in slavo sirijskega vzhodnega kraljevstva. Kraljica Zenobija doživi vse bridkost premaganih in

Novice iz verskega življenja ljubljanskih fará

Gospodje s akademsko izobrazbo! Redna mesečna duhovna obnova bo pri Križankah v sredo, dne 3. maja, ob 18 ter v četrtek, 4. maja, ob 6.30 istotam.

V sredo ob 18 bomo začeli rekolekcije z rožnim vencom. Ob 18.15 je blagoslov, nato govor. Še posebej opozarjamo, da bo pri prvem sestanku v sredo tudi obnovitev posvetitve brezmadežnemu Marijinemu Srcu. Zato najlepše prosimo, da bi vsak pripeljal k tej duhovni obnovi vse svoje prijatelje in znanca, ki jih le more pridobiti za udeležbo pri teh tako pomembnih sestankih, ki morejo edini kazati v današnjih mrkih časih pravo svetlejšo pot v bodočnost. Te akademske rekolekcije naj bi bile za vse izobražence viri duhovnega prerajenja k Bogu!

Maša zadušnica za pokojno Mileno Rekar-Todorovič bo v torek, 2. maja, v cerkvi sv. Petra ob 7.30.

Sv. maša zadušnica za pok. Marijo Mozelič bo 2. maja ob 7 v cerkvi sv. Jožefa.

Rekolekcija za akademsko izobraženke bo v kapeli pri uršulinkah v petek, 5. maja, ob 19 ter v soboto, 6. maja, ob 7. Obakrat bo tudi prilika za spoved. Vhod pri porti.

Kongregacija gospodov in meščanov pri sv. Jožefu imata v nedeljo, ko praznujemo Varstvo sv. Jožefa, skupno sv. mašo in obhajilo ob 7.

Kongregacija gospodov in kongregacija učitelj pri sv. Jožefu imata svoj redni shod v ponedeljek, 1. maja. Pridite vse!

V nedeljo, 30. aprila, bo v karmeliškanski cerkvi na Selu slovesnost v čast Varstvu sv. Jožefa. Ob 6.30 bo slovesna sv. maša. Ob 17 pridiga in pete litanije sv. Jožefa. Lepo povabljamo! Da skupno pripravimo Jezusovo Redniku vse naše zadeve. Toplo jih bo izročil Bogu in jih podprl z mogočno besedo, ki v nebesih mnogo premore. — Zapajmo!

Pojdimo k sv. Jožefu! V nedeljo, 30. aprila, so slovesno praznuje Varstvo sv. Jožefa v cerkvi sv. Jožefa. Sv. maša bodo ob 6.30 do 8.15. Ob 6 bo sv. maša s petjem in govorom. Ob 7 se molit rožni venec. Ob 8 bo kratek govor in pontifikalna maša s orkestrom na koru, ki jo daruje g. stolni prošt dr. Maks Vraber. — Ob 19.30 govori g. župnik Janez Zupančič. Nato se vrši procesija s Najsvetejšim po cerkvi, ki jo vodi prevzvišen škof dr. Gregorij Rožman s asistenco. Po procesiji litanije sv. Jožefa, blagoslov in darovanje za cerkev. K tej slovesnosti vabimo vse častilce sv. Jožefa, posebno pa še begunce, zavode in vse kongregacije pri sv. Jožefu. Pohitimo k mogočnemu Jezusovemu redniku! Priporočimo mu

vse bolečino izgancev. V težkih dneh ji pomaga njena biva sužnja, plemenita Dionizija, cesarjeva hči. Z vsodpušajočo ljubeznijo ji pokaže pot v jasno krščanskega verovanja. — Igrajo gojenke konvikta No. tre Dame. — Vstopnice v trgovini Šiligoj in pri blagajni na dan predstave.

Formicot pastile za dnelnfekcije ust in grla dobite v vsaki lekarni.

INSTRUKCIJE ZA SOLOH NOVI TRG I. Uspešna pomoč iz vseh predmetov.

Kino Matica in Kino Sloga

Imata v ponedeljek 1. maja t. l.

predstave ob 15, 17 in 19 uri.

Predstava ob 19 uri je v obeh

kino gledališčih že popolnoma

rezervirana za delavce.

Za pomočnice (ke) za hišno prvo pomoč ob letalskem napadu se bo pričel 13. tečaj v ponedeljek, 1. maja t. l., od 17.30—19. Predavanja bodo v sejni dvorani mestnega županstva s dohodom poleg trgovine mestne elektrarne. One udeležence tega tečaja, ki bi bile po 17.30 že zaposlene, naj prosijo svoje delodajalce, da jim omogočijo za ta dan o pravem času prihod k predavanjem. Ob tej priliki znova opozarjamo, da sproti jema prijave za prihodnji tečaj vodstvo zdravstvene protiletalske zaštite v mestnem fizikatu v Mešnem domu.

Prvoletelike in drugoletelike prijavite se v tukajšnji korepetitorij »Napredek«. Redni vsakodnevni pouk. Vpisovanje dnevno. Informacije: Specialne instrukcije za srednje šole, Kongresni trg 2.

Dijaki inje srednjih šol prijavite se s majem v tukajšnje tečajne posameznih predmetov. Vpisovanje dnevno. Informacije: Specialne instrukcije za srednje šole, Kongresni trg 2.

Srednješolskim in posebej visokošolskim priporočamo, da izkoristijo prosti čas za priučitev strojeplajsa. Praktično znanje, vsakomur vedno koristno. — Novi eno-, dvo- in trimesečni tečajji pričenja 1., 2., 3. in 4. maja. Učne ure po želji obiskovalcev. Informacije, prospekti: Trgovska učilnica »Cristoforo učni zavod, Domobrankska 15.

Učite se strojeplajsa! Praktično znanje, koristno vsakomur! — Novi eno-, dvo- in trimesečni tečajji (dnevni in večerni) pričenja 1., 2., 3. in 4. maja 1944. — Pouk dopoldne, popoldne ali zvečer po želji obiskovalcev. — Moderna strojeplajnica. — Vpisovanje dnevno. — Informacije, prospekti: Trgovska učilnica »Cristoforo učni zavod, Domobrankska 15.

Nova številka »Knjižice« opisuje življenje vzorne učiteljice Marice Nartnik — mučenici »Krvavi cvet«, eden izmed tisočev, ki jih je izpodrejal komunistični arp. Knjižica se dobi v upravi na Rakovniku, v Mladinski zalobji (Stari trg 30) in v drugih knjižarnah. Cena 1 lra.

Redni letni občni shod Glasbene Matice Ljubljanske bo v četrtek, 1. junija, ob 19.30 v Hubadovi pevski dvorani popojla Glasbene Matice v Vogovi ulici. Na dnevnom redu so poročila društvenih funkcionarjev in volitve društvenega odbora.

Društvo Dom slepih so v spomin nepozabnega prof. Andra Kuljisa njegovi tovariši in prijatelji po prof. g. dr. Pavlu Karlinu darovali 220 lir. Za plemeniti dar so najiskrenejše zahvaljujemo.

vse zadeve naših druin in naše domovine. Zaupajmo: njemu Vsemogočni ne more ničesar odreči!

Stoltnica. Smarnice bodo v stoltnic: vsač dan majnika ob 5.45 govor, ki jih bo vse imel g. stolni kanonik Anton Vork. Po govoru bodo litanije, nato sv. maša pred izpostavljenim sv. Rešnjim Telesom s orgljanjem in petjem. Zvečer bodo smarnice ob 17.30 (ob pol osmih zvečer): govor, nato litanije M. b. z blagoslovom. Prvi in zadnji dan majnika ter ob nedeljah in praznikih bodo slovesne pete litanije. Prvi in zadnji dan majnika bo imel smarniški govor prevz. g. škof dr. Gregorij Rožman, druge dneve bodo pridigovali gg. duhovniki, ki bi vajo kot begunce v Ljubljani. V ponedeljek, 1. maja, je v stoltnici tudi celodnevna žejčnje sv. Rešnjega Telesa. Najsvetejšo bo izpostavljeno od 6 do končanih smarnice zvečer. Ob 10 bo slovesna pete sv. maša. Vrnike vabimo, da pridejo molit Jezusa v prave tem Zakramentu.

Nova knjiga »Slovenčeve knjižnice«

František Skacelik:

»Podeželski zdravnik«

je v prodaji. Roman je pisan tako prepričljivo, da mora zajeti vsakega človeka. Preprost, močan značaj, ki ga ima glavni junak, mora slehernega le dvigati. In to je odlika tega romana. V romanu ni nič solzavostni, nič pretiravanj, to je res kos resničnega človeškega življenja. — Kupite in berite!

Otroške smarnice v stoltnic sv. Nikolaja. Da bi se mogli smarnične pobožnosti udeleževati tudi manjši otroci iz nižjih razredov ljudske šole, pa tudi iz predšolske dobe, bodo imeli vsak dan ob 5 popoldne (ob 17) otroške smarnice. To bo zelo lepo, ker se bodo najmanjši — morda v spremstvu mame — zbrali v molitvi pri Mariji Pomagaj. Njih nedolžne prošnje ji bodo gotovo všeč. Naj oni sprožijo Ljubljani in našemu narodu Marijino varstvo. Vsač dan bo kratek petminutni nagovor, nato litanije z blagoslovom. Prvi ter zadnji dan in ob nedeljah in praznikih bodo pete litanije. Te dneve ne bo nagovora. Vse pobožnosti bodo vodili gospodje ljudskošolski kateheti. Peli bodo otroci. Starša vabimo, da pošljejo ali še bolje pripeljejo k tem smarnicam svoje najmlajše.

Preselili smo pisarniške prostore

iz Pražakove ul. 8/1 v Ulico 3. maja 11/1

dr. Th. Co. G. Böhme

Ljubljana

Verlautbarungen des Obersten Kommissars Verordnung zur Änderung der Meldevorschriften

Auf Grund der mit erteilten Ermächtigung ordne ich für das Gebiet der Operationszone »Adriatisches Küstenland« in Änderung und Ergänzung der Meldevorschriften des italienischen Rechts an:

Art. 1. Meldepflicht. Jede Person, die in der Operationszone »Adriatisches Küstenland« dauernd oder vorübergehend neu Aufenthalt nimmt, einen bestehenden Aufenthalt ändert oder sich besuchsweise bei Verwandten oder Bekannten aufhält, hat dies dem Meldeamt oder Aufenthalts-gemeinde binnen 24 Stunden anzuzeigen. Bei gemeinsamem Haushalt trifft den Haushaltsvorstand oder seinen gesetzlichen Vertreter die Meldepflicht für sämtliche Angehörigen seines Hausstandes.

Art. 2. Nachzuholende Meldungen. Jede meldepflichtige Person, die sich in der Operationszone »Adriatisches Küstenland« aufhält und ihren Aufenthalt bei dem zuständigen Meldeamt bisher nicht gemeldet hat, hat diese Meldung binnen einer Woche nach Verkündung dieser Verordnung nachzuholen.

Art. 3. Art der Meldung. Die Meldung hat schriftlich unter Verwendung der vorgeschriebenen Vordrucke zu erfolgen. Bei verheirateten, verwitweten oder geschiedenen Ehefrauen ist bei der Meldung auch der durch die Heirat erworbene Familienname anzumelden. Bei der Anmeldung sind die Personaldokumente vorzulegen.

Art. 4. Ab- und Ummeldung. Jede Person, die eine Wohnung aufgibt und aus dem Gemeindegebiet verzieht, hat sich binnen 24 Stunden beim Meldeamt der Gemeinde unter Angabe der neuen Aufenthaltsgemeinde abzumelden (Abmeldung). Wird eine Wohnung innerhalb der Gemeinde gewechselt, so ist lediglich die neue Wohnung anzumelden (Ummeldung). Die Verpflichtung zur Ab- und Ummeldung erstreckt sich auch auf die Personen, die sich besuchsweise bei Verwandten oder Bekannten aufhalten.

Art. 5. Nebenmeldepflichtige. Neben der Person, die nach Art. 1 dieser Verordnung meldepflichtig ist (Hauptmelde-

pfllichtiger), sind der Hauseigentümer oder der von diesem bestellte Hausverwalter, bei Untermietern und bei Personen, die sich besuchsweise bei Verwandten oder Bekannten aufhalten, ferner der Wohnungsgeber zusätzlich meldepflichtig (Nebenmeldepflichtiger). Der Nebenmeldepflichtiger genügt seiner Meldepflicht, indem er den Meldevordruck mit unterschreibt und sich außerdem durch Einsicht in die Meldebestätigung davon überzeugt, daß die Meldung bei dem Meldeamt tatsächlich erfolgt ist. Verweigert oder unterläßt der Hauptmeldepflichtige die Meldung oder legt er die Meldebestätigung nicht vor, so hat der Nebenmeldepflichtige das Meldeamt binnen 48 Stunden nach dem Zugang oder Auszug unmittelbar zu benachrichtigen.

Art. 6. Geltendes Recht. Die Vorschriften des italienischen Melderechts bleiben, soweit sie den Bestimmungen dieser Verordnung nicht widersprechen, mit der Maßgabe in Kraft, daß sämtliche Meldefristen auf 24 Stunden abgekürzt sind. Unberührt bleiben die Bestimmungen des Gesetzes gegen die Landflucht vom 6. Juli 1939 (Nr. 1092). Die Eintragung im Einwohnerregister gilt jedoch nicht als Zuzugsbewilligung im Sinne jenes Gesetzes. Unberührt bleiben ferner die Vorschriften über die Meldepflicht der Beherbergungsbetriebe und Heilanstalten (Artikel 109 des Gesetzes vom 18. Juli 1931, Nr. 773). Die Meldung bei dem zuständigen Meldeamt ersetzt auch nicht die nach der Verordnung vom 10. März 1944 über den Aufenthalt in der Operationszone »Adriatisches Küstenland« erforderliche Aufenthaltsgenehmigung.

Art. 7. Strafbestimmungen. Verstöße gegen die Bestimmungen dieser Verordnung werden mit Geldstrafen bis 20.000 Lire und Freiheitsstrafe bis zu 3 Monaten oder mit einer dieser Strafen geahndet. Daneben können polizeiliche Zwangsmaßnahmen angeordnet werden.

Art. 8. Inkrafttreten. Die Verordnung tritt am 1. April 1944 in Kraft.

Razgласi Vrhovnega komisarja

Naredbe o spremembi prijavnih predpisov

Na podlagi danih mi pooblastil odredjam, spreminjajoč in dopolnjujoč prijavne predpise italijanskega prava, za območje operacijskega ozemlja »Jadransko primorje«, sledeče:

Clen 1. Prijavna dolžnost. Kdor koli se na operacijskem ozemlju »Jadransko primorje« na novo stalno naseli ali tudi le začasno nastani, premeni svoje sedanje bivališče ali je tudi le na obisku pri sorodnikih ali znanih, mora to v 24 urah naznaniti pri pristojnem uradu občine novega bivališča.

Pri skupnem hišnem gospodarstvu veže prijavna dolžnost glavarja hišnega gospodarstva ali njegovega zakonitega zastopnika glede vseh pripadnikov tega gospodarstva.

Clen 2. Naknadne prijave. Vsak prijavni zavezanec, ki biva na operacijskem ozemlju »Jadransko primorje« in svojega bivanja pri pristojnem prijavnevalnem uradu doslej še ni prijavil, mora opraviti to prijavo naknadno v tednu dni po objavi te naredbe.

Clen 3. Način prijavljanja. Prijavo je treba opraviti pisмено na predpisani tiskovini.

Pri poročenih, obvdovelih ali ločenih ženah se mora v prijavi navesti tudi š poroko pridobljeno rodbinsko ime.

Ob prijavi je treba predložiti osebne listine.

Clen 4. Odjava in prijava preselitve v drugo stanovanje. Kdor koli opusti svoje stanovanje in se izseli iz občine, se mora v 24 urah odjaviti pri prijavnevalnem uradu te občine (odjava) in mora hkrati navesti občino novega bivališča.

Franc Leskovic — 85 letnik

Te dni (26. IV.) je pel zahvalno pesem svojega božjega blagoslova polnega življenja. Stevilni ljubljanci mu gotovo ob teh vrsticah v mislih iskreno čestitajo. Saj živi med njimi okoli 75 let. Rodil se je v Godoviču, bole obiskoval v Idriji in v Ljubljani se izučil v Halbensteinerjevi trdki trgovstva in je kot ugleden trgovec in posestnik skupaj z Jožefom Jegličem, bratom knezoškofa dr. A. Jegliča, vodil cvetočo specerijsko trgovino na Jurčičevem trgu. Ob ustanovitvi Ljudske posojilnice je stopil v njeno upravo kot blagajnik ter to službo izvrševal prav do zadnjega z vsa njemu lastno vestnostjo; še sleherni dan prihaja v uradno prostoro. Z enako požrtvovalnostjo je živel ves čas svoji družini; z zvesto tovariško gospos Albinu iz znane Marenčičeve (Mojerjeve) družine v Kranju je vzgojil 6 vrlih otrok, od katerih jih živi pet; en kakor znano, v odličnih življenjskih razmerah. A je še našel časa za sotrudišstvo pri oblikovanju krščanskega občestva. Dolga leta je cerkveni ključar pri sv. Jakobu, kjer je toliko let deloval njegov stric — nepozabni prelat Janez Rozman; bil je med sotrudišci za prireditev prvega katoliškega shoda v Ljubljani (1893); bil zadnji blagajnik častiljive Katoliške družbe, svoj čas matice drugih pomembnih katoliških združb v Ljubljani. Dokaj trnja so mu pač dolga leta nasula na življenjsko pot — med drugim mu je nadebudni sin dr. med. Stanko umrl kmalu po promociji — pa je vse tegobe obvladoval s prisotnostjo duha, s humorjem in krščansko vdanostjo. Še je duševno popolnoma svež; pravkar je težko obolenje srečno premagal. Naj mu dobrotni Bog podeli še dolgo vrsto nadaljnjih blagoslovljenih let — v blaginjo cenjeni družini, znancem in prijateljem pa v veselje in stalno pobudo!

Kundmachungen der Ernährungsanstalt Zuteilung vom Wein

Gastwirte werden benachrichtigt, dass sie nicht den Provod wegen Zuteilung vom Wein angehen, dass sie rechtzeitig durch die Tagesprose erfahren werden, wann die Zuweisungen vom Wein erfolgen werden.

Obvestila »Prevoda«

Delitev vina

Gostilničarji, ki še niso prejeli nakazil za vino, naj ne hodijo v tej zadevi na Prevod, ker bodo pravčasno po štetih obvestilih, kdaj se bodo nakazila delila.

Pojasnilo glede riza za otroke

Z odlokom des Obersten Kommissars je bil zvišan dotedanji obrok živil za juho (riža, testenin) vsem otrokom nad 3 leta starosti, za 1000 gr.

Ker so otroci do 3 let dotedaj že prejeli 1 kg živil za juho na določeni odrezek dodatne živilske nakaznice »Do. Ma«, bodo za mesec maj prejeli ta dodatek na osnovno živilsko nakaznico enako kot ostali otroci na hišo in ne več na dodatno nakaznico »Do. Ma«. Zato se bo delila na nakaznico »Do. Ma« enako sladkor, in sicer 500 gr na odrezek »a 1«.

S tem se popravlja točka 7. obvestila Prevoda, ki je bilo objavljeno v dnevnem časopisu 27. t. m. o delitvi racioniranih živil v mesecu maju.

Opozorilo!

V javnosti se pojavljajo vedno boljše govorice, da uživajo namočenec »Prevoda« najrazličnejše ugodnosti pri dodeljevanju živilskih potrebščin, da dobivajo po več živilskih nakaznic, da si se sebi pridržujejo zaseženo blago itd. To govorice se širijo slasti od časa, od kar se vrši strojna kontrola glede živilskih nakaznic in od kar se v večjo odločnost nastopa proti črnohorizancem. Prizadeži skušajo svedo svojo krivdo omiliti na ta način, da širijo klevete proti »Prevodu« in njegovim organom, hoteč vzbuditi na ta način v javnosti mnenje, da tudi »Prevod« in njegovi nameščenci kršijo prehranjevalne predpise.

Vsem razumnim ljudem bi bilo menda odveč dopovedovati, da so vse take in podobne govorice popolnoma izmišljene in brez vsake podlage. V svrhu jasnosti poudarjamo, da so glede nakazovanja in razdeljevanja živilskih potrebščin vseh vrst nameščenci »Prevoda« povsem izenačeni s ostalimi uravniki in da »Prevod« tudi z zasežnim blagom razpolaga izključno le po veljavnih prehranjevalnih predpisih, ne da bi imeli nameščenci »Prevoda« od zaseženega blaga kakršne koli ugodnosti ali osebno korist.

»Prevode« se želi dolžnega, da se enkrat vso pošteno javnost posvari, da ne nasleda in ne širi takih zlonamernih govoric, v bodoče pa bo vse razširjevalce teh neresničnih govoric brez izjeme kazensko zasledoval.

Ljubljana, dne 29. aprila 1944.

Pokrajinski prehranjevalni svet »Prevoda«.

Omejitev prometa

Upravniki policije v Ljubljani je izdal naredbo: § 1. Transitni vozni promet je prepovedan po Črtomirovi ulici od vhoda v hišo bolnišnice za silo do konca hiše št. 19 v Črtomirovi ulici. — § 2. Prekrški te naredbe se kaznujejo po čl. 69 zakona o notranji upravi z dne 19. junija 1929, Urad. list 313-76 iz leta 1929.

V prvi svetovni vojni

Je umrl naš pisatelj Fr. Maselj-Podlimbarski. Njegov vojaški poklic ga je privedel v deželo tujih šeg in navad. Petro bosanske življenje je risal v svojih knjigah. Posebno znana je knjiga »Gospodin Franjo«. Ta ni nič drug kot pisatelj sam.

Napisal je še več drugih del, med njimi »Handžija Matoc«, »Markica« in »Iz starih zapiskov«.

Tudi njega se je spomnila Zimska pomoč pri svoji bogati knjižni tomboli. Njegov roman »Gospodin Franjo« je uvrstila Zimska pomoč pri knjižni tomboli med svoje dobitke pri petorih. Kdor bo zadel petorico, bo dobil poleg tega romana še devet drugih knjig. Še nobena tombola v Sloveniji vam ni nudila toliko bogatih dobitkov. Za 10 lir ugotevate zadeti poleg knjig še denarni dobiček.

Za begunce in druge, ki so ostali brez vsega, naj vam ne bo nobena žrtev prevelika!

Zrebiti bomo pričeli 7. maja Ta dan bomo objavili po radiu prve številke, s katerimi ugotevate zadeti najnižji dobiček: dvojk, t. j. pet knjig.

Pohitite z nakupom tombolskih tablic! Tru vis bts bts isk bts b

Dramsko gledališče

Nedelja, 30. aprila, ob 15: »Slaba vest«. Izven. Nastop ga. Mile Kačič Koširjeve. Cene od 24 lir navzdol. — Ob 18: »Ognjeniki«. Izven. Cene od 24 lir navzdol.

Ponedeljek, 2. maja, ob 18: »Maturas«. Izven. Obširno opozarjamo, da se bo vršila zadnja predstava Anzenbergerjeve »Slabe vest«. ki je prejšnje nedelje odpadla, danes ob 15. Vstopnice, kupljene za to predstavo ostanejo v veljavi.

Veseloigra L. Fuldre: »Ognjeniki. Osebe: zakona: Edvard Henning, arhitekt — Nakrest, Sabina, njegova žena — Vida Juvanova, njun hišni prijatelj in pravni svetnik Blom — J. Kovič, vzrok za ločitev: Vera Verena — Gabrijelečeva, ter epizode: Krušo, stambni vodja — Brezgar, Kresencija, Sabina, doživlja — Rakarjeva, Betka in Tona, služkinja — Pustjeva in Mazovčeva. Režiseri: J. Kovič, Scena: int. E. Franz.

Operno gledališče

Nedelja, 30. aprila, ob 18: »Gorenjski slavček«. Izven. Cene od 36 lir navzdol.

Ponedeljek, 1. maja: Zaprtje. Foerster »Gorenjski slavček«, opera v 3 dejanjih. Osebe: mati — Zamejčič Kovičeva, Minka — Vidaličeva, Franjo — Lipušček, Chansonette — Janko, Nina — Kržetova, Francosinji — Bankarova in Saneinova, Strucl — Zupan, Rajdi — Banovec, Lovro — Dolinar, kremlar — Gregorin, sel — Plinek. Dirigent S. Hubad, režiser E. Frelih. Koreograf P. Golovin.

FILMI TEGA TEDNA

»Prijeten dan« je naslov filmu, ki ga predvaja kino Slova. Povzet je iz sedanjih vojne in nam kaže vesel dan treh dopustnikov. Po dolgem času se vračajo v Berlin za en sam dan, ki pa ga hočejo prebiti prijetno in veselo. Vojni čas je privedel v delo tudi žene in dekleta, ki morajo nadomeščati moške, ki se borijo na bojiščih. Koliko veselja prinese tak dan žen, ki je zavrta mesto svojega moža v uradu; koliko moči, ki svojega sinčka prvič vidi. Studentka medicine, ki mora poleg dela na kliniki opravljati tudi službo spretnika na tramvaju, se razveseli obiska, ki ga je tako dolgo pričakovala. Veselja, pa zopet razočaranje ob spoznanju zmore je prav dobro prikazano. Vendar pa se vse tako razpleta, da je prav in dobro za vse ter se dopustniki vračajo na bojišče z radostjo v srcu in upanjem na lepšo bodočnost. Snov filma je prav dobro zajeta in zelo primerna današnjemu času, saj nam kaže le ljudi, ki se udeležujejo v vojnem delu. Izra je naravna in nepriljudna; tako vsakdanji dogodički, vendar pa pomenijo mnogo za življenje posameznika. Najdi bo delo še tako težko, fene in dekleta vendar delajo in opravljajo svojo dolžnost v zavesti, da daleč od njih živi nekdo, ki misli nanje in ki jim posveča vsak prosti trenutek.

Odpiranje in zapiranje nekaterih trgovin in denarnih zavodov

Clen 1. Naredba Visokega komisarja o času za odpiranje in zapiranje trgovin, obrtnih in industrijskih obratovalec ter potovalnih pisarn z dne 12. septembra 1942 št. 174 Službeni list št. 330-74 iz 1942 se dopolni takole:

1. V točki 2. pod I A člena 2. se na koncu besede »meseci« velja nadomestiti s podpičjem in se doda:

»trgovine s racioniranimi živilii ostanejo ob četrtih popoldne zaprte za občinstvo«.

2. Za točko 7. pod I A istega člena se doda nova točka:

»8. prodajalnice pogonskih goriv in olj: neprekinjeno od 7. do 19. ure«.

3. Na koncu člena 2. se doda nova poglavje

Dajatve za Pokrajinski gospodarski svet

Službeni list z dne 29. aprila prinaša tudi proračun Pokrajinskega gospodarskega sveta za leto 1944. Proračun predvideva 3.080.641 dohodkov. Proračun kakor tudi odmere doklad za kritje izdatkov v poslovnem letu 1944 je odobril prezident Pokrajinske uprave, ki je odobril tudi pristojbine Pokrajinskega gospodarskega sveta. Te takse zadevajo razne obrtniške obrate, dalje obsega manjše pristojbine ob nakazilih tehničnega materiala, ob nakazilih tkanin in pletenin, kuriva, kože in usnja, tehničnega lesa, takse ob izvozu in uvozu. Podrobnejše prihodnjič.

Splošna bolnišnica naznanja

Izven obiskalnega časa (od pol 1 do 3) ni vstopa za obiskovalce iz mesta. Izvzeti so sorodniki težko bolnih ob pokazu izjemne dovolilnice oddelčnega šefa; v kolikor vratarjem niso znani osebno — pa zdravnik z zadevno izkaznico in osebo, ki dokazuje prihod z dežele ali uradno poslovanje.

Bolnišnica ni javno zakonliče, niti nima prostora za zaklanjanje obiskovalcev. Če jih zateče alarm na poti, naj nikar ne tekajo brezumno nalašč prav do bolnišnice in s tem izgubljajo usodnega dragocenega časa, ampak naj čimprej pošljejo najbližje zakonliče ob poti. Hrana, ki jo neso bolnikom, ne upravičuje morebitne hoje v smrt.

Bencin in petroleje za obrtnike

Obrtniki, ki prejemajo pri Pokrajinskem gospodarskem svetu bone za bencin in petroleje kot pomožno sredstvo brez posebne pisмене prošnje na podlagi seznamov, se opozarjajo, da morejo meseca maja dvigniti bone po strokah in imenskih začetnih črkah v naslednjih dneh:

mizarji: A—O 1. maja; P—Z 2. maja. Slikarji in plekarji: 3. maja. Urarji, torbarji in knjigovodje: 4. maja. Mehaniki: 5. maja. Kleparji in ključavničarji: 6. maja. Elektrotehniki in steklarji: 8. maja. Krojači, modiste in krznarji: A—N 9. maja; O—Z 10. maja.

Upravičenci se opozarjajo, da dobe bone le na dan, ki je določen za njihovo stroko. Zamudniki se ne bodo mogli upoštevati.

Denarni savodi.

Denarni savodi obratujejo od 8. do 14. ure, za stranke pa od 8.30 do 12.30 ure. Popoldan je vsakemu savodu na prosto dano, da ima dnevno delurno službo, za katero določi čas in število potrebnega osebja.

4. Za točko 9. pod a) člena 4. se doda nova točka:

»10. Prodajalnice pogonskih goriv in olj: neprekinjeno od 7. do 19. ure«.

Clen 2. Naredba Visokega komisarja o delovnem času za denarne zavode z dne 18. novembra 1941, št. 156, Službeni list št. 528-94 iz 1941 se razveljavi.

Clen 3. Ta naredba stopi v veljavo tretji dan po objavi v Službenem listu šefa pokrajinske uprave v Ljubljani.

Izplačevanje vojnih podpor

Vojaški urad Pokrajinske uprave (Pokrajinska cesta št. 3) bo izplačeval pripadajoče pristojbine strankam po naslednjem redu:

a) časno pokojnino za maj 1944: aktivni člani vojske, vojaški uradniki, podčastniki in vojskem aktivnih vojni ujetnikov: od 1. maja naprej;

b) preživnino za mesec april 1944: vojskem vojni ujetnikov in rezervne vojske in sicer: 25. do 29. aprila za vse upravičence;

c) podpora za mesec april 1944: vojskem civilnim internirancem in to: 1. do 3. maja za upravičence iz mesta Ljubljane, 6. do 10. maja za upravičence izven Ljubljane.

Izplačevanje preko čezga dneva, nove prošnje se ne bodo sprejemale v tem času, niti dajala pojasnila.

Upravičenci se morajo izkazati:

1. s osebno izkaznico;

2. s pošto svojega člana iz vojnega upravnika oziroma internacije, pisano januarja 1944; ako tega nimajo, potem potrdilo hišnega lastnika (upravitelja), potrjeno od rajonske polteljske strukture (potrdilo na one izven Ljubljane), da se dotični član družine še ni vrnil domov;

3. s plemenitim potrdilom dotičnega upravičence, ako je osebno zadrtan, da ne more iz drugih vzrokov priti po pristojbino.

Drušinam interniranih, priprtih ali konfiniranih razvrščenih in nerazvrščenih uslužbencev od osebja jugoslovanske države in drugih javnih in pomočnih in kakor koli pod državno nadzorstvo postavljenih ustanov pripada od 10. oktobra 1943 polovica temeljnih prejemkov družinskega poglavarja; to isto velja za priložnostne delavce (dlnarje, občane in termine, pavilane in pogodbenice, ako so bili zaposleni pri državi ali javni ustanovi zbirnega ali v preteklih vsaj 6 mesece. — Takim osebam ne pripada nobena podpora pri tukajšnjem uradu.

Rdeči križ poroča

Posl. Pri referentu III. poizvedovalnega oddelka, Marijin trg 3, se naj zgleda g. Ernest Slavko.

Zahvale. RK so darovali: g. Dražler Nada 300 lir, odvetniška pisarna g. dr. Fetičiča O. iz neke poravnave 100 lir, g. inž. R. Sušnik namesto venca na grob blagopok. dvornega svetnika Mihaela Gabrijelečiča 500 lir. Vsem darovalcem prišrna hvale!

Križanka št. 135

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
14							15	16		17		
19						20		21		22		23
25	26					27		28		29	30	31
32	33	34		35		36	37		38	39		
40			41			42	43		44	45		
46	47	48		49		50	51		52	53		
	54		55	56		57	58		59	60		61
62			63	64		65	66		67	68		69
70	71	72			73	74				75	76	
77		78	79		80	81				81a	82	
83							84					

Vodoravno: 1. pogorje na Gorenjskem, 11. gomila, 14. poslednja volja, 16. sla, 18. vrsta prsti, 19. obrtnik (množ.), 20. neumen, 22. močvirna rastlina, 24. začetnici imena in priimka slov. pisatelja, 26. žensko ime (2. skl.), 28. del Notranjske, 30. rudnik pri Duisburgu, 32. vrh v Julijskih Alpah, 34. kemični znak za baker, 35. kaznivo dejanje, 37. gorska veriga, 39. plast, 40. glasbilo, 41. posmeš, 43. red, pravilo (latinsko), 45. reka na afganistanski meji, 46. dva enaka soglasnika, 48. del kolesa (množ.), 49. kot 22. vodoravno, 51. molče, mirno, 53. učenje, 54. vzklík, 56. srbsko moško ime, 58. grška črka, 60. žensko ime, 62. zdravilna rastlina, 64. Marijina mati, 66. evo, na, 68. vrsta rdečkaste barve, 70. oblika pomožnega glagola, 72. mesto v Romuniji, 74. del Ljubljane, 76. konica, 77. nekateri, 79. tuje žensko ime, 81. štajerska reka (brez j), 82. števec, 83. grič nad Kokro dolino, 84. dolina v triglavskem pogorju.

Navpično: 1. plač, 2. vstaja, 3. strah divjane, 4. ognjenik pri Kostariki, 5. toči solze, 6. mednarodni izraz za smuč, 7. začetnici priimka in imena velikega slovenskega voditelja, 8. kemični znak za srebro, 9. gaj, 10. naslovna trgovska kratica, 11. oziralni zaimek, 12. panj, 13. planin-ka postojanka nad Bledom, 15. hrib, 17. grm, 20. kratica za knjižno založbo, 21. plug, 22. kemični znak za terbij, 23. vasi, 25. gorska skupina v Julijskih

Alpah, 27. reka na Gorenjskem, 29. skregan, 31. vprašalni zaimek, 33. dolina v triglavskem pogorju, 35. padavina, 36. steza, 38. rimski uradnik, 41. predlog, 42. hodi, 44. severnoameriška država, 47. gora v Karavankah, 50. gora v Julijskih Alpah, 52. ne široko, 54. označba za površinsko mero, 55. možko ime, 57. član izumrlega naroda, 59. očetova, 61. ime Leblancovega junaka, 63. bosanske kavarnice, 65. umetnost (latinsko), 67. rimski pesnik, 69. sicilski ognjenik, 71. število, 73. priimek slov. skladatelja, 75. osebni zaimek, 78. predlog, 80. kratica za svoje-ročno, 81a. medmet.

Rešitev križanke št. 134.

Vodoravno: 1. onegav, 6 par, 9. indigo, 14. mar, 16. ara, 17. ona, 18. tir, 19. had, 20. Eros, 22. Hanibal, 23. vale, 24. lomim, 26. letak, 27. humus, 28. oduren, 30. vat, 31. vrlna, 32. Seneca, 34. bos, 37. ciklus, 40. edina, 41. Rapal, 43. bakla, 44. Riia, 45. nosorog, 47. nart, 48. Ela, 49. jok, 50. Ela, 51. Cal, 53. rij, 54. cigara, 55. noj, 56. odlike.

Navpično: 1. omelo, 2. narod, 3. ga, 4. arh, 5. Vaal, 6. ponev, 7. Anita, 8. rabat, 8. itak, 10. Nil, 11. dr, 12. galun, 13. Odesa, 15. Romunija, 19. Hamilkar, 21. sirena, 23. vulkan, 25. Meka, 27. hrib, 29. na,

Oddajniška skupina Jadranske primorje

RADIO LJUBLJANA

Dnevni spored za 28. april

7 Poročila v nemščini — 7.30 Veseli zvoki za nedeljsko jutro; vmes 8.30 Poročila v slovenščini — 9 Orgelska glasba, versko predavanje, praznična glasba — 10 Poročila v nemščini — 10.15 Naša zakladnica — 11.30 Slovenska ljudska oddaja — 12 Opoldanski koncert 12.30 Poročila v nemščini in slovenščini — 12.45 Nemški ljudski koncert — 14 Poročila v nemščini — 14.10 Zbor ženskega učiteljskega vokalnega prof. Repovš, sodeluje pianist Marijan Lipovšek — 16 Koncert za vojaške — 17 Poročila v nemščini in slovenščini — 17.15 Plesni orkester vodi Marijan Vođopivec — 17.45 15 minut za podelitve: inž. Stranec Alojz: God in njegov pomen za gospodarstvo — 18 Filharmonični koncert — 19 Ura pesmi: sopranistka Janja Baukart in bariton Dušan Petrot — 19.30 Poročila v slovenščini, napoved sporeda — 19.45 Kaj prinaša prihodnji teden — 20 Poročila v nemščini — 20.15 Veliki koncert za krajši čas — 22 Poročila v nemščini — 22.10 Koncert orkestra Baloh.

Dnevni spored za 1. maj:

7 Poročila v nemščini — 7.10 Jutranji spozdrav; vmes 7.30 Poročila v slovenščini — 9 Poročila v nemščini — 9.10 Korčenična, napoved sporeda v nemščini in slovenščini, 12.30 Poročila v nemščini in slovenščini — 12.45 Koncert maloga orkestra vodi Dermelj — 14 Poročila v nemščini — 14.10 Vaškemu nekaj — 17 Poročila v nemščini in slovenščini — 17.15 Pisano polje — da židane volje — 18.30 Prenoš smarnice iz franciskanske cerkve — 19 Šrneli 4 fantje — 19.30 Poročila v slovenščini, napoved sporeda — 19.45 Glasbena medigra — 20 Poročila v nemščini — 20.15 Iz opernega sveta: radijski orkester vodi D. M. Sijance, sodeluje Elza Karlovac, alt — 21.15 Danes mi ves avet igra — 22 Poročila v nemščini — 22.10 Glasba za lahko noč.

KINO »MATICA« 12-41

Velika umetnica Sarah Leander ter nenadkriljivi Heinrich George v filmu čustvene, dramatične vsebine

»Domovina«

Pesmi in arije iz oper »Orfej in Evridika« ter Bachov »Pastijon«.

Predstave ob nedeljah: 10.30, 15, 17 in 19

KINO »SLOGA« 12-45

Prava, polna zaljubljenosti igra iz današnjega časa, resna dopolnila in veseli epizod v Tobusovem filmu

»Prijeten dan«

V glavnih vlogah: Gertrud Meyen, Volker von Collande.

Predstave v nedeljo in ponedeljek 1. maja: ob 15, 17 in 19.

KINO »UNION« 12-49

Odlična pevka ostane pri svoji umetnosti, da more osrečevati vse ljudi, in živuje svojo lastno ljubezen, ki bi osrečila samo enega človeka. — To je na kratko smisel prvotnega filma

»Švedski slavček«

V glavnih vlogah: Ilse Werner, Karl Ludwig Diehl in Joachim Gotschalk

Predstave ob nedeljah: 10.30, 15, 17 in 19

KINO »KODELJEVO«

Telefon 41-44

Izvrstna zabavna komedija

»Tovariš pride takoj«

Carola Höhn, Albert Matterstock, Fritz Kampers.

Predstave: delavnik ob 19, ob nedeljah ob 15, 17 in 19.

KLOBUČARNA

»PAJK«

Vam strokovno osnaži, preoblikuje in prebarva Vaš klobuk, da izgleda kot nov. — Lastna delavnica.

Zaloga klobukov. — Se priporoča

RUDOLF PAJK, Ljubljana,

Sv. Petra cesta št. 38

Miklošičeva cesta št. 12.

(Nasproti hotela Union)

+

Strti pod udarci usode javljamo, sorodnikom, prijateljem in rojakom, da je dne 27. januarja 1944 v Auschwitzu zaradi oslabelosti prenehalo biti preblogo in dobro srce naše nenadomestljive zlate mame, stare mame, tašče in tete, gospe

Jerice Ukmar

v 60. letu njenega nam posvečenega življenja.

Sv. maša zadušnica bo brana v cerkvi Marijinega Oznanjenja v tork, dne 9. maja 1944 ob 8 zjutraj pri glavnem oltarju.

Ljubljana, dne 28. aprila 1944.

Neutolažljive rodbine:

UKMAR, KANDARE IN OREL

Für »Ljudska tiskarna« — Za »Ljudsko tiskarno«: Jože Kramarič — Herausgeber, izdajatelj: inž. Jože Sodja — Schriftleiter, urednik: Janko Halner.

MALI OGLASI

Službe

Iščete

15 LETNO DEKLE

isče službo blizu Ljubljane pri manjši družini. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 3472. (a)

SLUŽBO

k otrokom za čez dan ali po dogovoru sicer za 1. maj. Sam postelja, žita in zanesljiva. Ponudbe v upravi »Slovenec« pod »Veseljce do otrok« 3522. (a)

SLUŽBO ŽELI

starejša kuharica, vajena vsake gospodinjstva. Ponudbe v upravi »Slovenec« pod »Dobra gospodinja« št. 3523. (a)

ZAKONSKI PAR

s stalno službo isčem za pomoč pri vrtnih delih in v gospodinjstvu. Ponudbe v upravi »Slovenec« pod »Prosto stanovanje« št. 3593. (a)

Službe

dobe

SPREJMEM

pomočnika in vajenca ali vajenke. Kroglaški salon »MODA«, Ljubljana, Resljeva 8.

MODNI SALON

»TAVCAR«

sprejme 2 pomočnici: eno ki je vajena damskih plaščev, druga pa boljših damskih oblek. Plača dobra. Istotam sprejemem 2 vajenke. Hirska ulica 12, Ljubljana, telefon 42-35. (b)

IČEM DEKLE

pošteno, starejšo, ki zna tudi kuhati, k 2 osebam. Naslov pove upravi »Slovenec« pod št. 3525.

KUHARICO

dobro, samostojno, takoj sprejemem. Plača dobra. Domobrantska cesta 7. (b)

DEKLE

ki zna poleg hišnih del tudi kuhati, takoj sprejemem k 2 osebam. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 3485.

POSTREZNICO

ali služkinjo večjo vseh gospodinjstev del sprejemem takoj za čez dan. Rimski trg št. 1. (b)

HIŠNA

POMOČNICA

ki zna kuhati, poštena in vestna dobi do 800 namestitev k trem odraslim osebam. Naslov iz prijaznosti ob 9 v butetu: Vojakova 4. (b)

ŠIVILJA

sprejme pomočnico in vajenico. Naslov v upr. »Slovenec« pod št. 3642. (b)

POSTREZNICO

za jutranje ure isčem. Predstaviti se ob 9 v pisarni: Mestni trg št. 25-1. (b)

POSTREZNICO

za dopoldanske ure rabim takoj. Naslov v upr. »Slovenec« pod št. 3628. (b)

MLAJŠE DEKLE

(begunko) isčem k 3-članski družini kot pomoč pri gospodinjstvu. Oskrba dobra. Jagodič, Vodnikova c. št. 35a. (b)

KUHARICO

zanesljivo, isčem vseh hišnih del, isče trdno družino. Trg Gspan, Medvedova 10. (b)

SLUŽKINJO

sprejemem, pridno in pošteno, za pomoč v gospodinjstvu in stalno službo k boljši družini. Naslov v upr. »Slovenec« pod št. 3598. (b)

KUHARICA

samostojna, varčna in vajena vseh drugih gospodinjstev. Poslov dobi dobro službo. — Naslov v upr. »Slovenec« pod št. 3588. (b)

DELAVCA

isčem za stalno. Pirnat, Tržaška 107. (b)

ŠIVILJO

pomočnico, mlajšo mož sprejemem takoj. Naslov v upr. »Slovenec« pod št. 3678. (b)

Razno

SPREJMEM DEKLICO brez staršev v starosti od 10 do 15 let v popolno oskrbo k zakoncu brez otrok, katero po obojestranskem sporazumu eventualno izročim za pomoč. Naslov se izve v trgovini Habič, Vrhnika. (b)

Šiv. stroji

ŠIVALNA STROJA (patent), brezhibna, 1 krojaški in 1 damski napravljen. Naslov pove uprava »Slovenec« pod št. 3570. (b)

ŠIVALNE STROJE

raznovrstne kupim in plačam najbolje. — Hinko Privšek, Ljubljana, Kolodvorska 7. (b)

»SINGER«

šivalni stroj zelo dobro ohranjen za domače gospodinjstvo. Ugodno prodam. Predložiti 19. Adamič. (b)

»SINGER«

šivalni stroj, nogrezn. živ. prodam. Simandi, Dvorčakova 3. (b)

Prodamo

700 kg SENA

prodam. Glinica 14 — Ljubljana VII. (b)

PEGE IN LISAJ

vam zanesljivo od strani »ALBA« krema DROGERIJA KANC, Zidarska ulica 1. (b)

TRICKELJ

nosilnost 150 do 200 kg prodam. Naslov v upr. »Slovenec« pod št. 3533. (b)

CVETACO

lepo in zdravo blago — še dobite pri Gosposdarski zvezi, Mestna 10. (b)

ŽIVO APNO

prodamo. Kapimo decimarno tehniko za 250 kg. Rožna dolina cesta XVII št. 1. (b)

ZLOZLJIVE STOLE

za vrta za zaklonitve, kakor tudi vsakovrstne rezane in tesne lesa do 100 kg. — »Marade« v Zivovozdravniški ulici — za Cukrarno. (b)

MARMORNA KREDA

Bela marmorna krema, 1000 kg. — Plastiki, sintezopisnice, Karbolinej, katron. Olje za jermena stalno na zaloz: PETRONAFIA, Ljubljana, Ciril Metodova št. 35a, prej Ljubeva. (b)

PRAVE JUTA VREČE

lepe prave jute vreče, kakor tudi vsakovrstne rezane in tesne lesa do 100 kg. — »Marade« v Zivovozdravniški ulici — za Cukrarno. (b)

ŠIVALNI STROJ

pogrezn. predvojni, v brezhibnem stanju, ugodno prodam. Nova trgovina, Dunajska cesta 36 (nasproti Gosposdarski zvezi). (b)

Premo

I. POGAČNIK

LJUBLJANA

Bohorjeva ulica št. 2

Telefon št. 20-59

RJUHE

prvovrstno ohranjene, zelo močne, poceni prodam. Naslov pove upr. »Slovenec« pod št. 3494. (b)

PAR FOTELJEV

in več stolov, prevlečenih z usnjem ugodno prodam. Naslov v upr. »Slovenec« pod št. 3549. (b)

KOKOSJE PERJE

ca 100 kg. prodam. Slamič, Ljubljana. (b)

OTROSKE POSTELJE

solidne izdelave prodam. Artnak Josip, mizarstvo, Jenkova 7. (b)

HRASTOVO OMARO

za obleke prodam. — Močna in solidna. Naslov v upr. »Slovenec« pod št. 3568. (b)

NOVE KAPNE

vezene, rjuhe in hč. salke prodam. Naslov v upr. »Slovenec« pod št. 3603. (b)

ZAMENJAM

bele nizke semiz čevlje št. 33 za črne ali rjave nizke št. 34. — Dunajska c. št. 17 pri hišnici. (b)

PŠENICO SLAMO

nekaj tisoč kg prodam. Štrukelj, Pržan št. 2. (b)

TEHTNICO

avtomatično do 15 kg prodam. Naslov v upr. »Slovenec« pod št. 3639. (b)

2 PISALNA STROJA

eden z dolgim vozom 46 cm, drugi v kovčgu, prodam. Naslov v upr. »Slovenec« pod št. 3638. (b)

MIZICE Z ROLO

za pisalne stroje, hrastove in kuhinjske prodam. Naslov v upr. »Slovenec« pod št. 3637. (b)

JEDILNICO

v nemškem slogu — kompletno prodam. Hinko Privšek, Ljubljana, Kolodvorska 7. (b)

PRODAM:

skoraj nov divan, omaro, nočno omarico, veliko ogledalo, železno pečico, 2 mizi in toaletno mizico. Ponikvar, Križevniška ulica 7-1. (b)

PRODAM

zelo dobro ohranjen globok otroški vozček, novo diro, nosilnost do 500 kg. Pinterič, Janševa 14-1. (b)

OBLEKA

temno modra, skoraj nova, za desletnega dečka napravljen. Zaloška 1-1, desno. (b)

FIZIOLOVE PREKLE

dobite v skladišču za druge »MARAD« v Zivovozdravniški ulici — za Cukrarno. (b)

VRTNICE

visoke in nizke prodam. »Vrtinarstvo«, Sv. Petra cesta 91. (b)

»ADLER«

pisalni stroj, skoraj nov, z mizico prodam. Hinko Privšek, Ljubljana, Kolodvorska 7. (b)

KAMGARN

svetlosiv črtast in temno moder za moško obleko ter črno blago za damsko obleko prodam. Naslov v upr. »Slovenec« pod št. 3619. (b)

RJUHE

zabljene, v dobrem stanju, in pristno plateno prevleke za pernico, prodam. Hinko Privšek, Ljubljana — Kolodvorska 7. (b)

KLARINET IN

VIOLINO

mojstrsko, več desetletij stara, z veliko zbirko not prodam. — Hinko Privšek, Ljubljana, Kolodvorska 7. (b)

KONJSKO VPREGO

(peresno) za 1 konja in komat prodam. L. M., Hrenova 17-1. (b)

BELE PIKE BLUZE

za srednjo postavu in nekaj metrov pikeja in svilenege belca prodam. Naslov v upr. »Slovenec« pod št. 3592. (b)

320 m BLAGA

temno rjavo, črta, srajce in spodnje hlače prodam. Naslov v upr. »Slovenec« pod št. 3591. (b)

PREPROGO

pliš rdečo 2x3 m in otomano prodam. Naslov v upr. »Slovenec« pod št. 3587. (b)

SKORNJE

moške, skoraj črne, boksaste, skoraj nove, ugodno prodam. Naslov v upr. »Slovenec« pod št. 3586. (b)

KUHNJSKO

opravo modernu, do sedaj nerabljeno prodam za 5600 lir. Naslov v upr. »Slovenec« pod št. 3576. (b)

LEDENI OMARI

večji in manjši, na led, prodam. Hinko Privšek, Ljubljana — Kolodvorska 7. (b)

KROMPIR

TOPINAMBUR

krma za pražje, zajca in kokoši nudi po nizki ceni Sever & Komp., Ljubljana. (b)

KRASNO DARILO

za birmo ugodno prodam. Naslov v upr. »Slovenec« pod št. 3682. (b)

HARMONIJO

znamke Förster, predvojno blago ugodno napravljen. Bleiweisova cesta št. 21. (b)

Sobe

Iščete

SOBO IN KUHINJO ali 2 prazni sobi isčeta 2 mirna in stalna drž. uradnika, od cerkve sv. Jožefa do sv. Jakoba. Naslov v upr. »Slovenec« pod št. 3572. (b)

OPREMLJENO SOBO

v bližini Bečigrada isče gospod. Po možnosti s hrano. Ponudbe upr. »Slovenec« pod »Mirenc« št. 3599. (b)

Posestva

HIŠO ali parcelo kupim — prevzamem tudi hipoteko ali z prevzikom. Ponudbe upr. »Slovenec« pod »500.000 lir gotovine takoj« 3676. (b)

Denar

O POSOJILIH na hiše, posestva in poročila dobite informacije Ljubljana, Beethovnova 15, levo, pri JUGO-KREDIT. (b)

Vse denarne

in trgovske posle izvršim hitro, točno in solidno. Priporoča se: RUDOLF ZORE, Ljubljana, Gledališka ulica 12. Tel. 38-10. (b)

Pohištvo

patentne postelje, mize, otmone, moderne kauče in fotelje nudi solidno in po nizki ceni RUDOLF RADOVAN, tapetnik LJUBLJANA, Mestni trg št. 18. (b)

Živali

PRASIČKE prodam. Brezovica 27 pri Ljubljani. (b)

3 LETEN PES

srednje velikosti, zelo dober čuvaj, napravljen. Naslov v upr. »Slovenec« pod št. 3567. (b)

MLADE PSICE

špicljive, prodam. Zelena jama, Ljubljana, Zaloška 91. (b)

KONJA

dobrega voznika ugodno prodam. Ljubljana, Trnovska 14. (b)

PRASIČKA

40 kg težkega prodam. Naslov v upr. »Slovenec« pod št. 3674. (b)

KRAVA

z drugim teletom napravljen. Gostilna Miklav, Dolnice, L